



KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK NIEZALEŻNY

Rok założenia 1840

nr 155 (12938)

Sobota, 10 sierpnia 1996 r.

cena 90 ct

Żeby było taniej

Ranking partyjnych list wyborczych określa komputery

Ranking partyjnych list wyborczych, wprowadzony w części proporcjonalnej wyborów do Sejmu określi system komputerowy, zainstalowany przez firmę "Info-Tec". Taką decyzję na swym posiedzeniu podjęła Główna Komisja Wyborcza, informuje ELTA.

Nowa redakcja Ordynacji Wyborczej do Sejmu wprowadziła system rankingowy w wyborach proporcjonalnych, pozwalający wyborcy wyrazić opinię negatywną lub pozytywną o każdej osobie, figurującej na liście wyborczej partii lub organizacji politycznej. Po obliczeniu ocen ostatecznie się okaże, jacy przedstawiciele partii trafią do nowego Sejmu.

Chociaż karty wyborcze będą liczone w dzielnicach wyborczych, to jednak ordynacja zobowiązuje Główną Komisję Wyborczą (GKW) do określenia rankingów.

Przewodniczący GKW Zenonas Vaigauskas powiedział korespondentowi agencji ELTA, że w dzielnicach nie będzie się obliczać deklaratywnych przez wyborców ocen polityków. "W dzielnicach będą liczone jedynie głosy, oddane w wyborach proporcjonalnych za tę lub inną partię. Następnie karty wyborcze będą przyznawane do GKW dla obliczenia rankingów każdej figurującej na liście osoby" — powiedział Z. Vaigauskas. Poinformował on, że będą liczone rankingi na wszystkich kartach wybor-

czych, ale pierwszeństwo przysługujące będzie tym partiom, które pokonają barierę wyborów proporcjonalnych.

GKW na jednym ze swych posiedzeń uzadniała, że najdogodniejszą i najszybszą formą obliczania rankingów jest komputerowy system skanowania (obliczania znaków z kart wyborczych). Dlatego więc ogłoszono konkurs na wdrożenie tego systemu. W konkursie zwyciężyła firma "Info-Tec".

Firma zobowiązała się do zainstalowania dwóch skanerów kart wyborczych (dla odczytywania znaków). W ciągu szesnastu dni, pracując po 24 godziny oba skanery obliczą ranking ustalony przez blisko dwa miliony wyborców.

System obsługujący będą właścicieli firmy "Info-Tec", jednakże GKW zamierza nadzorować ich pracę, aby uniknąć ewentualnych fałszerstw. Ponadto, po zakończeniu obliczeń odbędzie się wybrórze sprawdzenie niektórych obliczonych kart wyborczych. Obserwatorom z ramienia partii i dziennikarzom również stworzy się możliwość kontrolowania działania systemu.

Wprowadzenie komputerowego systemu skanowania kosztować będzie państwo około 400 tys. Lt. Z. Vaigauskas mówi jednak, że gdyby rankingi obliczali ludzie, kosztowałoby to o wiele więcej.

Prezydent kończy urlop

Pod koniec tygodnia prezydent Algirdas Brazauskas powraca z Nidy do Wilna. Dwa tygodnie przywódcę państwa odpoczywał na litewskim wybrzeżu.

(ELTA)

Rozpoczyna się nadzwyczajna sesja Sejmu RL

W poniedziałek rozpocznie się nadzwyczajna sesja Sejmu. Jej pierwsze posiedzenie plenarne odbędzie się w poniedziałek przed południem.

(ELTA)

Biuro opinii i sondaży "K.W." (BOS)

Nasze kolejne pytanie brzmiało: jak oceniasz działalność pierwszego powojennego Ambasadora RP na Litwie, prof. dr hab. Jana Widackiego?

Mieczysław Palewicz, prezes Polskiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych: Moje spotkania z Ambasadorem były raczej kurtuazyjne. Mieliśmy jak dotąd jednego ambasadora — więc trudno było jakieś porównania. Sądzę, że jest to bardzo miły pan i daj nam Boże, aby następna pani ambasador była nie gorsza. Znam ją ze studiów w Warszawie, gdzie była dziekanem, więc sądzę, że sprostą zadaniom, które tu, na Litwie są szczególnie trudne.

Krystyna Krzywicka, nauczycielka: Nie wiemy jak ocenić ostatnie wydarzenia — mamy na myśli przetransportowanie szczątków biskupa W. Bandurskiego do Warszawy. Nie bardzo rozumiemy, co się dzieje.

Stanisław Krzywicki, geolog: Pan Ambasador jest właściwie przedstawicielem innego państwa, wykonuje zadania swego rządu. Nikt nie może go oskarżać, że jest antywileński. On wykonuje zadania Rzeczypospolitej Polskiej i pod tym względem,

wykonuje ze wszelkim miarę pożytywnie... Co do Bandurskiego, to zdania w moim domu są podzielone. Moja żona, Krystyna, twierdzi, że można było postąpić inaczej: zrobić w warszawskiej Katedrze Polowej symboliczny nagrobek z tabliczką informującą, że właściwy grób znajduje się w Wilnie, a szczątki zostawić tam, gdzie zostały pogrzebane. Wydaje się, że to by było dobre rozwiązanie.

Zofia Moroz, zast. dyrektora Szkoły im. Kraszewskiego: Wokół sprawy bpa Bandurskiego nadal kipi. Myślę jednak, że tu niewiele zależało od Ambasadora Widackiego. Jak mu zlecono — tak robił. Działalność Ambasadora na Litwie na ogół oceniam pozytywnie. Robił, co mógł w ramach swoich możliwości. Nasza szkoła doświadczyła również dobrodziejstw Ambasady: pan Rzemieniecki przydzielał pieniądze na biedne dzieci, na kupno zaston dla szkolnej auli. Inne polskie szkoły również są Ambasadzie wdzięczne.

(Dokończenie na str. 2)



Vytienio 20
2006 Vilnius

Tel. 63 37 02

Fax. 26 10 36

POLSKIE LINIE LOTNICZE



WILNO

TEL 26-08-19



POLSKI
BANK
GLOBALNY
ZASIEG
NAJWYŻSZA
JAKOŚĆ

KREDYT BANK S.A.

Przedstawicielstwo
w Wilnie
2001 Wilno, Pylimo 4
Tel/fax 22-79-13.

"URSUS" toruje sobie drogę na litewskie pola

Pierwsza jaskółka wiosny nie czyni — głosi porzekadło. Ale zapowiada — warto dodać. Taką przysłówową jaskółką na drodze "Ursusa" do litewskiego rolnika była wystawa — sprzedaż polskiego sprzętu rolniczego zorganizowana przed laty w ówczesnym oddziale rejonyj "Litelsielchoztechnika" w Niemenczynie pod Wilnem. Już wówczas, kiedy zaopatrzenie rolnictwa było jeszcze scentralizowane, a rozliczenia prowadzone w rublach transferowych,

kierownik polskiej firmy "PRO" wspólnie z ówczesnym dyrektorem "Sielchoztechniki" niemieńskiej Andrieusem Jakasem, znaleźli sposób na współpracę. Co prawda, cena "Ursusa" w porównaniu z ówczesną ceną "Bielarusi", była bardzo wysoka. Nie dziwi więc, że ten polski ciągnik nie znalazł nabywcę na Litwie.

Ale, gdy Litwa się odrodziła, do wsi zawiąta prywatyzacja i reprivatyzacja ziemi, a zatem wzrost zapotrzebowania na

sprzęt rolniczy, traktory, litewscy inżynierowie, rząd, postanowili zrealizować swe ambitne plany — wyprodukować litewski traktor. Po długich pertraktacjach, przygotowaniach wyprodukowano ciągnik pod nazwą "Garlava", jako że ujrzał światło dzienne w garlawskich zakładach naprawy sprzętu rolniczego, słynących, nie tak dawno, ze swej specjalizacji remontu ciągników T-150. Wyprodukowano setkę ciągników i... zdecydowano położyć kres.

Jak twierdzi Vytautas Liutkauskas, dyrektor techniczny garlawskich zakładów, które ostatnio przekształciły się w "Gamega" SA, koszt własne takiego ciągnika są zbyt wysokie — wynoszą teraz około 40 tys. Lt. Natomiast jego zalety eksploatacyjne, wygląd pozostawiają wiele do życzenia. Totóż żeby "ponownie nie odkrywać Ameryki", kierownictwo "Gamegi" zdecydowało się na swoisty ożenek z "Ursusem", zakładami przemysłu ciągnikowego posiadającymi ponad 100-letni dorobek w tej dziedzinie.

Od tego czasu, zanim ukazał się pierwszy "Ursus", zmontowany w Garlawie, minęło ponad 2 lata, jak stwierdził Algirdas Totilas, dyrektor generalny "Gamegi".

W międzyczasie odbyła się wystawa inwentarza rolniczego produkowanego na Litwie i ciągników "Ursus", w "Polagris" ZSA w Pikieliszkach pod Wilnem. Tutaj raz jeszcze potwierdzono celowość współpracy litewsko-polskiej. Uczestnicy wystawy mieli możliwość naocznie, na doświadczalnym polu ujrzyć i przekonać się o przydatności do pracy inwentarza wyprodukowanego w litewskich zakładach w sprzęgu z polskim "Ursusem". A ponieważ inwentarz wyprodukowany na Litwie, w wielu wypadkach



Zbigniew Dzideczek (od prawej) menedżer "Ursusa" zapoznaje ministra przemysłu i handlu Kazimierasa Klimauskasa z zaletami ciągnika.

Fot. Marian Paluszkievicz

okazał się tańszy niż analogi pochodzące od polskich producentów, zrodziło się zainteresowanie rozszerzać współpracę, stosować tak zwaną barterową wymianę sprzętu. Utwierdziło to również "Gamegi" w słuszności podjętej decyzji.

(Dokończenie na str. 2)



Prezentacja "Ursusa" wzbudziła zainteresowanie i rolników, i przedstawicieli rządu.

"Ursus" toruje sobie drogę na litewskie pola

(Dokończenie ze str. 1)

I oto, w ubiegły czwartek, w Garliwie odbyła się uroczystość prezentacji zmontowanych tu pierwszych ciągniaków "Ursus". Dzień ten minister rolnictwa R. Vytautas Einoris nazwał historycznym nie tylko dla Garliwy, ale i całej republiki. Jego zdaniem, została zapoczątkowana współpraca zmierzająca do produkcji w Garliwie traktorów o europejskim standardzie. Ze takowym jest "Ursus" produkowany na angielskiej licencji, dowodzić nie trzeba. Nie trzeba też udawać, że "Gamega" dysponuje dobrze wyposażonymi pomieszczeniami, specjalistami — słowem na warunki, by szereg podzespołów produkować na miejscu, w dodatku, mniejszym kosztem, niż to się robi w Polsce. A zatem wyństwa się możliwość obniżenia kosztów ciągnika i co nie mało ważne — zatrudnienia licznej rzeszy robotników z okolicy. Ostatnio znajduje tu zatrudnienie 300 osób, natomiast przed reorganizacją pracowało czterokrotnie więcej.

Prezentacja "Ursusa" zapowiada polsko-litewską obopólnie korzystną współpracę, ale pod warunkiem, że naszymi rolnikami stworzy się warunki nabycia "Ursusów". Bo cena zmontowanych pionierów — 65-75 tys. Lt, dla większości z nich kojarzy się raczej z astronomicznym pojęciem. Chociaż na prezentację przybył Juozas Staliunas,

gospodarz indywidualny z Baitai, który jako jeden z pierwszych nabył już "Ursus" 1634.

Ale takowych gospodarzy jest niewiele. Podobnie, jak też brakuje środków obrotowych w spółkach rolnych, które jednak potrzebują odnowy parku maszynowo-tractorowego. Istniejącej bowiem, zasadniczo już zużyty, i więcej czasu zabiera jego naprawa, niż praca. Tylko, że budżet państwa, jak twierdzi minister rolnictwa, jest "chudy" i nie można wiele na to liczyć. Toteż, podobnie jak i minister przemysłu i handlu Kazimieras Klimasauskas, obiecał szukać możliwości okazania pomocy rolnikom: czy to w postaci długoterminowych pożyczek lub sprzedaży na raty.

Oczywiście, że tylko rząd wspólnie z bankami mogą pomóc rolnikom nabyć kosztowny sprzęt.

— Polska i Litwa są tak blisko siebie, że byłoby wstyd obu państwom, gdyby nie znalazły sposobów na współpracę w tak ważkiej dziedzinie, jaką jest zapewnienie rolnikom w sprzęt techniczny — powiedział Zbigniew Dziadek, menedżer "Ursusa".

Trzeba się spodziewać, iż dobre poczynania "Gamegi" i "Ursusa" znajdą zrozumienie i poparcie również rządów.

Danuta DANOWSKA

Garliwa,
rejon kaunaski

Kto silniejszy, ten góra

Latem mleko potaniało

Niedawno solecznicka mleczarnia ogłosiła, że obniża ceny skupu mleka w okresie letnim. Wywołuje to zrozumiałe niezadowolenie mieszkańców wsi, którzy teraz podstawowe do chodu uzyskują ze sprzedaży mleka. — Trzeba jednak zrozumieć kierownictwo mleczarni — mówi zootechnik naczelny zarządu rolnego Tatiana Szostak. Nie wytwarza ona z mleka produkcji, a tylko odwozi je do większych zakładów. Więc dochodów ma mało. Dlatego korzysta z okazji: kiedy mleka jest dużo, obniża cenę, wszak dostawcy nie mają innego wyjścia, będą sprzedawali. Z drugiej strony, nikt nie chce kupować mleka złej jakości. Tymczasem, zgodnie z opinią zootechnika, mleczarnia, pozostawia ona wiele do życzenia. Największym problemem jest ochłodzenie mleka. Na przykład, w Polsce w ogóle się nie skupuje mleka niesłodzonego. Poza tym

bieżącego lata bardzo dużo mleka trzeba pasteryzować, co zwiększa wydatki mleczarni. Na przykład, w dniu sprawozdania w solecznickiej mleczarni inspekcja do spraw jakości z 27 ton nabiła wybrakowała ponad 9 ton. Kto winien? Zarówno punkty skupu, jak też dostawcy. Nieprawidłowo dokonują analizy mleka w złasnich butymańskich, ejczyjskich. Niektórzy dostawcy przynoszą mleko w brudnych naczyniach i od razu wyrażają pretensje, że mało się płaci za takie mleko. Ale nie wszyscy...

Zatem, jak powiadają: każdy medał ma dwie strony. Skup mleka to skomplikowany proces, wymagający uczciwości z obu stron: dostawcy i nabywcy — trudny do ustalenia racji. Zatem zwykłe warunki dyktuje ten, kto silniejszy...

Piotr RYNGIEWICZ

Soleczniki

Jak oceniasz działalność Ambasadora RP Jana Widackiego?

(Dokończenie ze str. 1)

Wydało mi się, że ten pierwszy zespół Ambasady nie miał latwych warunków do pracy. Znałem się stare zadry litewsko-polskie. Tu trzeba było być dyplomatą do kwadratu. Jedno mogę powiedzieć, że pracownicy Ambasady nie stali na uboju od polskich spraw, byli zawsze wszędzie obecni na naszych imprezach, a przecież, z pewnością mieli ważniejsze sprawy do załatwienia. Swym uczestnictwem jak gdyby popierali nas.

Apolonia Skakowska, prezes-dyrektor Centrum Kultury Polskiej na Litwie: Ja wiem, czy warto poruszać taki temat, szczególnie teraz, gdy sytuacja jest odrobinę zaogniona. Owszem, mogę wypowiedzieć swoje zdanie o Panu Ambasadorze. Uważam, że jest bardzo mądrym człowiekiem, który umiejętnie nawiązuje wszelkie kontakty i robi dobrą robotę bez zbędnych rozmów i reklam. W ciągu jego kadencji mnóstwo radnych-Polaków, działaczy kultury odwiedziło Polskę, przechodziło tam szkolenia, praktykę. Nasi studenci uczą się na licznych wyższych uczelniach kraju. Szczególnie wiele ma do zaudziejania Ambasadorze Polska Maciej Szkolina. To i kolonie letnie, to i różnego rodzaju dary, to i obywateli na większych szkolnych imprezach samego Ambasadora.

Bardzo dużo zrobił Pan Widacki dla naszego Centrum, dla nas wszystkich, tylko nie wyszczył są z stanie to zrozumieć. Czasem po prostu nie chcą. Dzięki Ambasadorowi nasza placówka nawiązała liczne kontakty z wybitnymi osobistościami RP, którzy

zawsze służą pomocą. Dzięki Ambasadorze gościliśmy u siebie najlepsze polskie zespoły teatralne, grupy koncertowe. Mogliśmy w ten sposób korzystać z dóbr kultury polskiej będącej tu, w Wilnie, uzyć się pięknej polszczyzny.

Już swą obecnością na naszych maluczkich imprezach Pan Ambasador podnosił ich rangę. Nie liczył się przy tym z czasem i gdy tylko go było czas — zawsze przyjeżdżał.

Sprawa bpa Bandurskiego? Proszę pani, przecież miejscowi Polacy przez długie lata nawet nie widzieli, że prochy biskupa znajdują się w Wilnie. Dopiero, gdy powstała kwestia przetransportowania ich do kraju, dopiero wtedy "lody ruszyły". I to ja! Przecież dzięki temu wydarzeniu wielu dowiedziało się, że szczeni biskupa zostały właśnie tu, złożone. Nikogo nigdy nie interesowało, w jakim stanie jest trumna, nikt nigdy nie odprawił w Wilnie mszy w jego intencje.

Olgierd Korzeniuk, okulista: Osobiście do Pana Widackiego nie mam żadnych pretensji i muszę Go szanować jako Ambasadora. Każdy z nas popchnął w swym życiu czymś dobrym. Jeśli tych pierwszych jest więcej — są historiami o nas pozytywnie. Ale czasem jeden czyn może zrobić ośm na poprzednie dobre. W moim przypadku takim czynem była sprawa przetransportowania szczątków biskupa W. Bandurskiego do Warszawy...

Rozmawiała
Barbara WYAJDZKOŃSKA

PS. Gdybyś wygrał (a na loterii milion — co byś z nim zrobił)?

Dziennik sztuki

"Wileńszczyzna" wyrusza na podbój świata

Tym razem punktem docelowym jest Paryż

Za kilka dni Polski Zespół Pieśni i Tańca "Wileńszczyzna" wyrusza na kieleckie tournée zagraniczne. Zaprasza go ponownie Anglia, w której miastach z ogromnym powodzeniem koncertował wiosną 1994 roku. Fakt ten świadczy, że "Wileńszczyznę" tam pamiętają i doceniają jej kunszt. Zanim jednak dotrze do Londynu... O tym rozmawiamy z kierownikiem artystycznym i dyrygentem zespołu Janem MINCEWICZEM:

— W dniach 17-18 sierpnia weźmiemy udział w II Festiwalu Kultury Kresowej w Mrągowie. Potem udajemy się do Szczecina, gdzie naszym opiekunem będzie wielki przyja-

ciel "Wileńszczyzny" pan Zygmunt Zurowski — prezes Stowarzyszenia "Świtez". Najprawdopodobniej wystąpimy w tym mieście, bardzo życzyliśmy naszemu zespołowi.

Następnie przez Niemcy, Holandię, Belgię — wszystkie te kraje znane "Wileńszczyźnie" z poprzednich tam występów — przez Kanał La Manche udajemy się promem do Anglii. Czekają nas cztery koncerty w Londynie. Wystąpimy także w Leeds, Nottingham.

Potem znów promem płyniemy do Francji. Oczekuje nas Paryż i Reims. Być może wystąpimy w innych miastach. W sumie w tym kraju będziemy osiem dni.

Przygotowaliśmy na ten nader odpowiedzialny wójar program całkowicie nowy. Złożą się nań pieśni i tańce Wileńszczyzny. Pokażemy również fragment przedstawienia "Wesele wileńskie". Rzecz zrozumiała, że zespół tegorocznego lata nie miał ani dnia urlopu. Ćwiczyliśmy bardzo intensywnie...

Pozwolimy sobie w imieniu ogromnej rzeszy sympatyków zespołu w Wilnie i na Wileńszczyźnie życzyć mu szczęśliwej, szerokiej drogi i godnego reprezentowania swojej ojczyzny na dalekim świecie. Tego ostatniego "Wileńszczyźnie" wielokrotnie dała dowody.

Dzieje malowidła z dawnej sali PKO

O tym jak na Litwie zniszczono dzieło polskiego malarza



Gmach, w którym się mieści "Vilniaus Bankas" przy al. Giedymina 12 w czasie remontu wyglądał dość europejsko. Owinęty był w "koszulkę" z kolorowej folii, chroniącej przednieści przed "przejmnościami" wszelkiego rodzaju budowy. Remont, a właściwie rekonstrukcja tego budynku trwała znacznie dłużej niż jego budowa, rozpoczęła w 1936 roku przez dwóch znakomitych architektów Zbigniewa Pugeta i Juliusza Żorawskiego. Dla interesujących się architekturą podajemy krótką charakterystykę tej na owe (i obecnie też) nowoczesnej budowli: konstrukcja budynku biurowego mieszana: ściany zewnętrzne z cegły, wewnętrzne szkielet żelbetowy. Stropy żelbetowe. Budynnek mieszkalny ceglany, stropy Kleina. Elewacja budynku biurowego wyłożona piaskowcem sztydłowieckim. Cokół i portal — granit Dzidzi.

Elewacja budynku mieszkalnego wyprawiona zaprawą szlachetną, częściowo wyłożona piaskowcem trembowelskim. Do tego specjalistycznego opisu dodać koniecznie należy, że ścianę przeciwną wejściu do sali Pocztovej Kasy Oszczę-

ności (PKO), o której tu mowa, oraz siedzibę b. Banku Gospodarstwa Krajowego (al. Giedymina 14) ozdobił wielkimi kompozycjami znakomity malarz polski, animator międzywojennego życia kulturalnego i artystycznego Wilna, syn wielkiego malarza Wincentego Śleńdzińskiego — Ludomir Śleńdziński. Miał już wówczas ogromne tego rodzaju doświadczenia. Malował uprzednio freski w reprezentacyjnych warszawskich gmachach: Pałacu Rady Ministrów, Gmachu Sejmu, Ministerstwie Spraw Zagranicznych etc.

O ile zewnętrznie rekonstruowany gmach wyglądał po europejsku, o tyle w jego wnętrzu, jak się później okazało, działały się rzeczy, jakże dalekie od kanonów przyjętych na Starym Kontynencie. Pomijając fakt całkowitego niemal przebudowania bądź co bądź cennego pod względem architektonicznym i dobrze zachowanego wnętrza. Zadałała tu zasada: kto ma pieniądze, ten ma prawo. Banki litewskie, w tym konkretnym przypadku — "Vilniaus Bankas" jak się okazało, pieniądze mają, jeśli pozwalają sobie na tak daleko idące "unowocześnianie". Główne jednak: przy okazji znisz-

czono, chyba bezpowrotnie, część unikalnych fresków autorstwa Ludomira Śleńdzińskiego.

Stanowią one tryptyk, poprzedzający pionowymi pasami z geometrycznymi ujętymi inicjałami PKO w formie klucza. Nazywały się "Praca", "Fortuna" i "Oszczędność" i jak widzimy z tych tytułów, nawiązywały do idei PKO. Przetrwała "Fortuna". Dzięki wstawiennictwu litewskich konserwatorów udało się uratować "Fortunę". Odrastaurowana została przez bodaj najlepszego w tej chwili specjalistę od malarstwa ściennego — J. A. Pilipavičiusa, z którym współpracowali restauratorzy Aurelija Matužienė i Povilas Puodis.

O tym, w jaki sposób udało się uratować część tego unikalnego dzieła, opowiemy w jednym z najbliższych numerów. Wrócimy także do fresków z gmachu dawnego Banku Gospodarstwa Krajowego.

Halina JOTKIAŁŁO

NA ZDJĘCIACH: ognisko gmach ten sygnowały trzy duże litery: PKO, teraz na wywieśce: Vilniaus Bankas; fragment uratowanego fresku Ludomira Śleńdzińskiego.

Fot. Tadeusz Wąziwicz

Zostali tu z nami na dobre i złe — rodowody polskiej inteligencji Wilna i Wileńszczyzny

Eugenia Januszkiewiczówna

Zdjęcie to, które nadsyłam z tekstem na konkurs "Inteligencja polska Wilna i Wileńszczyzny w przekroju czasu", pochodzi z początku lat trzydziestych. Nieznany fotograf- amator utrwalił na nim grupę studentów USB, przed wyjazdem. Wszystkie osoby są nieznanne, z wyjątkiem jednej. Jest to Eugenia Januszkiewiczówna (siedzi piąta od lewej). Po ukończeniu Gimnazjum Sióstr Nazaretanek wstąpiła na wydział przyrodniczo-matematyczny Uniwersytetu Wileńskiego Stefana Batorego. Następnie uczęszczała na 2-letnie podplomowe Studium Nauczy-

cielskie, po którego ukończeniu podjęła pracę jako nauczycielka fizyki w macierzystym Gimnazjum Sióstr Nazaretanek. Pracowała tu do wybuchu wojny. W okresie okupacji nauczała prywatnie. W 1944 r., gdy w Wilnie otwarto polskie szkoły, podjęła pracę w III Gimnazjum Męskim. Po połączeniu go z V Gimnazjum Żeńskim, pracowała tu do roku 1950 — do śmierci.

Zdjęcie przekazał niezjący już p. Karuzo, przed wojną znany działacz białoruski, następnie więziony przez władze sowieckie na Dalekiej Północy.

Stanisław ALEKSANDROWICZ



"K. W." nigdy nie tracił łączności z Czytelnikami

Jeżeli cokolwiek wiecie o Trockich, Mieczysławie Minkowskim, Jerzym Wyszomirskim, odezwijcie się



Naszy stary Czytelnik Julian Bołdż z Wilna, którego wspomnienia opublikowaliśmy na łamach naszego dziennika, zaś jeden z ich wątków znalazł się w mojej książce "Rachunki nie zamknięte", dalej pisze o swoich ziemiach, o ludzich rodzinach wsi St. Kozakowszczyzna. "Interesuje mnie ród Trockich — pisze p. Julian. — Za pośrednictwem "Kuriera" pragnę ich odnaleźć lub cokolwiek o nich się dowiedzieć. Na początku naszego stulecia i przed II wojną światową jedni z nich, np. Paweł Trocki, mieszkali w Wilnie. Pracowali w zarządzie kolei żelaznej i w magistracie wileńskim. Archiwum kolei żelaznej z tamtych czasów nie zachowało się, a do dokumentów magistratu m. Wilna jeszcze nie dotarłem.

Inni przedstawiciele tego rodu — Jerzy Trocki (felcer wojskowy) i Piotr Trocki mieszkali we wsi Stara Kozakowszczyzna i zajmowali

się rolnictwem. Zmarli 30-40 lat temu.

Jeżeli ktokolwiek coś wie o powyższych wspomnianych, proszę powiadomić tel. 73-56-18 w Wilnie. Za pomoc serdecznie dziękuję.

Witaniin Władysław Tomaszewicz, od dawna czytający "Kurier", przed wojną uczył się w szkole nr 4 im. Jakuba Jasińskiego na Zwierzycu w Wilnie. Byłby uczniem tej szkoły p. Władysław prosi o kontakt: Wilno, ul. Rygos 42 m. 30, tel. 22-99-18.

Stały Czytelnik "K. W." Bolesław Minkowski ze wsi Gładkiszki (gm. Mejszaga, rejon wileński) poszukuje śladów swego rodzinnego brata Mieczysława Minkowskiego s. Andrzeja. Został aresztowany przez NKWD w styczniu 1945 r. w Wilnie, dokąd udał się, by kupić ubranka dla mającego się urodzić dziecka. Wziętym był na Łukiszczach, następnie wywieziono go łagru na roboty w kopalniach Moskowskiej obłasti. Do domu przysłał tylko jeden list, który nie zachował się. Z zesłania nie wrócił, wszelki ślad po nim zaginął. 4 lutego 1945 r. już jako sierota urodziła się córka. P. Bolesław całe życie opowiadał o córce mi swego zaginionego brata: młodszą Regina i starszą Alina. Sam w 1945 r. cudem uniknął wywózki. Był "pod nadzorem" NKWD, a w

1947 r. świadkiem palenia jakichś papierów w komisariacie przy ul. Wileńskiej w Wilnie. Najprawdopodobniej jednocześnie palono także polskie książki. O bohaterkę wileńskiej młodzieży, która w tamtych latach w Wilnie ratowała polskie książki przed barbarzyńskim niszczeniem i przepięciła to zesłaniem i więzieniem, w następnych moich publikacjach.

Z perspektywy swej ponad 32-letniej pracy dziennikarskiej ośmielam się twierdzić, że temat ocalenia od zapomnienia naszej historii wileńskiej po 1944 r. wkręcił w decydującą fazę. Odechodzą kolejne pokolenie, które jest (było) pomostem łączącym moje pokolenie i następne z okresem międzywojennym, latami wojny i powojennym przetrwaniem. Jak ocalić ginący czas? — odpowiedzieć na to pytanie z popularnej polskiej piosenki można tylko konkretnymi działaniami.

Tak właśnie czyni młody naukowiec Tomasz Śmigieński z miejscowości Wysokie Mazowieckie położonej koło Białegostoku, doktorant Uniwersytetu Łódzkiego. Za temat swojej pracy doktorskiej obrał życie i twórczość poetki Jerzego Wyszomirskiego, wilanina z czasów międzywojnia. Poszukiwania materiałów dotyczących tej, niestety

zapomnianej, postaci przedwojennej świata kulturalnego Wilna po raz pierwszy sprowadziły Tomasza Śmigieńskiego do Wilna. Cieszę się, że mógłem chociaż trochę mu w tym pomóc, udostępniając zdjęcie poety i kilka informacji o nim. Na dalsze p. Tomasz uprzejmie oczekuje od wilanin, Czytelników "K. W.", wszystkich, którzy w swoim czasie zetknęli się z Jerzym Wyszomirskim lub jego twórczością, pod adresem: ul. Ludowa 98 — 20, 18-200 Wysokie Mazowieckie, Polska, ew. tel. 45-38.

Tymczasem przypomnę, że Jerzy Wyszomirski urodził się 23 października 1897 r. w Zambrowie Ziemi Łomżyńskiej. Gimnazjum ukończył w Warszawie i Mohylewie. Studia uniwersyteckie na wydziale filozoficznym w Warszawie i Wilnie. W latach 1917-1920 odbywał służbę wojskową w armii rosyjskiej, korpuse gen. Dowbór-Muśnickiego i wojsku polskim w stopniu podporucznika. Był nauczycielem gimnazjum państ. im. J. Lelewela w Wilnie.

Drobne utwory zamieszczał w "Gospodzie Poetów", "Ponowie", "Stowie" wileńskim, czasopiśmie akademickim "Alma Mater Vilnensis". Wyrażony był jego wpływ poetycki na konkursie Ministerstwa Sztuki i Kultury w r. 1921.

Osobno wydał m. in. dwa zbiory

poezji: "Całopalenie", Wilno, 1923 (L. Chomiński) i "Chwila Niepokoju", Wilno, 1924 (Księg. Stow. Naucz.).

W jednym ze swoich wierszy "Pies i ja" Jerzy Wyszomirski pisał m. in.:

... Rzucono mię do pudła, zatrzaśnięto wieko.

Gwałt ujął twardą ręką naprężone wodze, i w klatce gdzieś mię wiozą — "wolnego człowieka"; gawiedź, rada zabawie, gapi się po drodze.

Na dnie wózka pobity i zwiniały w kłębek poprzez żelazne kraty szczerze jednak żęły.

Nie, nieprawda. Wstyd śmieszny dawał mi jak strzyżek,

Więc zakrywałem starannie przed tłumem oblicze.

To wszystko poeta boleśnie przeżył w Łodzi, dokąd wyjechał z Wilna w czasie tzw. pierwszej repatriacji. Zapomniany i szukanowany zmarł tutaj tragicznie (popiełnił samobójstwo) na początku lat 50. Jedyny ślad, który został po jego rodzinie w Wilnie — to grób córki Ireny Wyszomirskiej (po mężu Zdunko) na Cmentarzu Bernardyńskim.

Jerzy SURWIŁO

NA ZDJĘCIU: Jerzy Wyszomirski.

SPORT

Piłkarz nożny

Nadzieja na rewanż

Piłkarze szawelskiej drużyny "Kareda" pierwszy mecz rundy wstępnej Pucharu Zdobywców Pucharów grali na wyjeździe. Debiutanci rozgrywek pucharowych w szawelskiej miejscowości Sion zmierzli się z miejscową drużyną. Po pierwszej połowie gry gospodarz prowadził już 3:0 i wydawało się, że spotkanie zakończy się fatalnie dla szawelszczan. Jednakże po przerwie S. Baranaukas wykręcił rzut karny, a w końcu spotkania V. Dančanka doprowadził wynik do 2:3. W ostatniej minucie gospodarze wykorzystali jeszcze jedną okazję i ustalili wynik spotkania 4:2 na swą korzyść. Po dwóch tygodniach rewanż w Szawlach.

Zdobywca pucharu Polski Ruch

Chorzów zremisował na wyjeździe z walskiej drużyną Llanstanfrid — 1:1. Bramkę dla Ruchu strzelił na początku spotkania D. Gęsiar, a wyrównał w końcu meczu A. Jones. Mecz rozegrano w miejscowości Wrexham.

Oto niektóre wyniki: Sadam Tallin — Niwa Winnica 2:1, FC Ryga — FC Vaduz (Liechtenstein) 1:1, MPCC Mozyr — FC Rejkjavik 2:2.

W finałowym meczu pucharowym turnieju o Puchar Fuji rozegranym w Koblenzcy zespół FC Schalke 04 pokonał FC Bayern Monachium skutecznie egzekwując karne 4:3. W regulaminowym czasie spotkanie zakończyło się remisem 2:2.

Kolarstwo

Dookoła Portugalii

Dobre występowanie w wyścigu dookoła Portugalii kolarz litewski S. Šarkauskas. Wygrał on trzeci etap z Mondim de Basto do Paredesa

długości 136 km — 3 godz. 8 min. 25 sek.

Następny czwarty etap z Paredes do Vila Nova długości 175 km zakończył się zwycięstwem lidera wyścigu Włocha M. Lelli — 3:53.12. Wyprzedził on Hiszpana A. Edo i S. Šarkauską. Sześciu kolarzy na finiszu uzyskało ten sam czas.

Szachy

S. Šulskis — liderem

Na międzynarodowym memoriale szachowym Józefa Kochana w Koszalinie po pięciu rundach liderem jest szachista litewski S. Šulskis. W piątej rundzie wygrał on z arcy mistrzem rosyjskim R. Szerbakowem i o 0,5 pkt wyprzedza szachowca i o 0,5 pkt wyprzedza szachowca i o 0,5 pkt wyprzedza szachowca

W tabeli open na półmetku prowadzi A. Gawryłow (Rosja), który w 5 partiach zdobył 5 pkt.

Koszykówka

Zatwierdzono rozkład rozgrywek Na posiedzeniu Asocjacji

Klubów Koszykówki Litwy omówiono przepisy mistrzostw kraju oraz rozkład rozgrywek.

Jak i roku ubiegłym w mistrzostwach weźmie udział 10 klubów: kowieński drużyny "Zalgiris" i "Atletas", wileński "Statyba" i "Sakalai", kłajpedzki "Neptūnas", "Šiauliai" (Szawle), "Kainapilis" (Poniewież), "Savy" (Olita), "Olimpas" (Plungiany) i "Šilutė". Turniej rozpocznie się 4 listopada, a zakończy się meczami półfinałowymi (do 2 zwycięstw) i finałowymi (do 3 zwycięstw) na początku maja roku przyszłego.

Inf. wł.

Nowy sezon NBA — 1 listopada

Obroncy mistrzowskiego tytułu koszykarze Chicago Bulls pierwszy swój mecz 51 sezonu NBA rozegrają 1 listopada w hali Boston Celtics. Drużyna Michaela Jordana przed własną publicznością zaprezentuje się następnego dnia podejmując zespół Philadelphii 76ers.

Inauguracja rozgrywek nastąpi pierwszego dnia listopada w Nowym Jorku. Miejscowi Knicks zmierzą się z Toronto Raptors. Mecz zostanie rozegrany równo 50 lat po pierwszym spotkaniu NBA, w którym uczestniczyli Knicks i nie istniejący team Toronto Huskies. Obie drużyny wystąpią w kostiumach przypominających te z 1946 r.

Wszystkie zespoły na swoich parkietach będą miały wymalowany napis "Pięćdziesięciolecie NBA". Z kolei logo ligi umieszczono na dresach zawodników będzie w złotej tonacji, a nie jak dotychczas granatowej. Pierwszego dnia rozgrywek odbędzie się 14 meczów, w tym rewanż za finał Konferencji Zachodniej z minionej sezonu — Seattle SuperSonics — Utah Jazz.

47 mecz All-Stars wyznaczono na 9 lutego w hali Gund Arena w Cleveland.

(PAP)

Przykład do naśladowania?

List do rektora Uniwersytetu Wileńskiego, Alfonsa Parczewskiego

Sulejówkę, 11.III.24 r.

Wielce Szanowny Panie Rektorze!

Przesyłam Panu przez zblizonego mi oficera 2 miliardy 20 milionów marek. Stanowi to wypłacane mi teraz miesięcznie coś w rodzaju pensji za uprzednie moje prace w państwie. Wobec tego, że nie mogę się pogodzić z myślą, bym taką pensję brał na swoje potrzeby, oddaję ją na te czy inne cele publiczne, wybierając te, które z moją poprzednią pracą w państwie najsilniej ze mną były związane. Wobec tego marcową pensję przesyłam Panu na cele uniwersytetu w Wilnie. Przede wszystkim chodząby mi o zabezpieczenie choć cokolwiek pracy młodych sił asystentów i asystentek, obawiam się bowiem, że fala oszczędności kierowanej przede wszystkim na tych siłach się odbić musi, siłach i tak mało płatnych i mało ubezpieczonych.

Obok tego, gdyby jakaś część, chociażby niewielka, była dana na najniepraktyczniejszy, lecz tym bardziej drogi mi wydział, byłbym rad. Dumny zawsze jestem, że Wilno ma taki wydział, jakiego nie ma gdzie indziej (mowa o wydziale sztuk pięknych — J.S.), a tak się boję, że zimne podmuchy poziomu, głupiego rozumu zdmuchną mogą i

ten ledwo tęjący się płomyk piękna w życiu, że chciałbym choćby trochę protestu z mej strony złożyć.

Proszę przyjąć zapewnienia wysokiego szacunku i poważania. Przysięgając pozdrowienie wszystkim w uniwersytecie, pozostając szczerze przyjaźny.

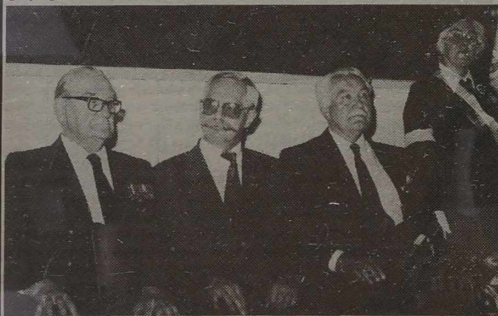
Józef PIKUSDSKI

O tym liście Marszałka przypominał jeden z Czytelników "K.W." w związku z przyznaniem przez Sejm RP emerytur prezydenckich byłym prezydentom RP: Wojciechowi Jaruzelskiemu, Lechowi Wałęsie i Ryszardowi Kaczorowskiemu, b. prezydentowi RP ma Uchodźstwie. Jednocześnie zapytywał, czy ci szanowni Panowie nie zechcieliby pójść w ślady Józefa Piłsudskiego, który również przyszedł do Sejmiku, który również urosł w wysokości ok. 1000 zł miesięcznie przekazywał w postaci darów dla wdów po Legionistach, żołnierzy oraz Uniwersytetowi Wileńskiemu.

J.S.

NA ZDJĘCIU: Ryszard Kaczorowski, b. prezydent RP na Uchodźstwie (siedzi pierwszy od prawej) podczas uroczystości z okazji Światowego Zjazdu Kombatanów w Warszawie.

Fot. Jerzy Karpowicz



Rosja

Ceremonią zaprzysiężenia B. Jelcyń rozpoczął swą drugą kadencję

W piątek o godz. 12.00 czasu moskiewskiego w Państwowym Pałacu Kremleskim (d. Pałacu Zjazdów) rozpoczęła się ceremonia zaprzysiężenia Borysa Jelcyna.

Borys Jelcyń złożył przysięgę na Konstytucję, rozpoczynając drugą kadencję prezydencką, którą wygrał w wyborach 3 lipca. Podczas 16-minutowej ceremonii była to jego jedyna wypowiedź, trwająca 45 sekund wypowiedziana bezbarwnym głosem.

Patriarcha Moskwy i Wszechrusi Aleksij II błogosławił Jelcyna, nawołując do chwalebnych czyn w historii Rosji, apelując o pamiętanie o

przeszłości kraju, teraźniejszości i przyszłości podjęzaczniastowania urzędu.

Ceremonię zakończył salut armatni i bicie kremlowskich dzwonów.

W uroczystościach na Kremlu uczestniczyli goście z całej Rosji a także przywódcy krajów należących do Wspólnoty Niepodległych Państw — Aleksandr Łukaszenko z Białorusi, Eduard Szewardnadze z Gruzji, Nursułtan Nazarbajew z Kazachstanu, Askar Akajew z Kirgistanu, Giejdar Alijew z Azerbejdżanu i Levon Ter-Petrosjan z Armenii.



KRÓTKO

Biescas. Tragedia na kempingu "Virgen de las Nieves" w Pirenejach aragonskich pociągnęła za sobą co najmniej 63 ofiary śmiertelne, a nie 72, jak podawano w czwartek późnym wieczorem — podały w piątek rano miejscowe władze, które ostrożnie wypowiadają się na temat ewentualnej liczby zaginionych. Zdaniem rzecznika prefektury policji może ona sięgać 40.

London. Około stu osób odniosło w czwartek wieczorem obrażenia w wyniku kolizji pociągu osobowego pełnego wracających z pracy pasażerów z pustym składem towarowym. Do wypadku, w którym również co najmniej jedna osoba zginęła, doszło w pobliżu stacji Watford Junction na północ od centrum Londynu.

Rzym. Były major SS Karl Hass, który był świadkiem w procesie byłego kapitana SS Ericha Priebkego, objął został aresztem domowym, w celu niedopuszczenia do jego ewentualnej ucieczki z Włoch — podały w czwartek źródła sądowe.

Tokio. W szpitalu pod Tokio zmarła w piątek rano kolejna ofiara zatrucia bakterią O-157 typu coli. Roczna dziesięćcynka dzieci wcześniej została przewieziona do szpitala w stanie ciężkim — mimo wysiłków lekarzy, dziecka nie udało się uratować. Jest to już dziesiąta od początku roku śmiertelna ofiara tej epidemii.

Grady (USA). W więzieniu amerykańskiego stanu Arkansas dokonano w nocy z czwartku na piątek egzekucji, przez wstrzyknięcie trucizny, na mordcy, którego przysięła na buddyzm w celi śmierci wywołało wiele międzynarodowych apeli o darowanie mu życia.

Nowy Jork. Ekspiry poszukiwawcze wydobły w morza kolejne ciała ofiar katastrofy samolotu amerykańskich linii lotniczych TWA, który rozbił się przed trzema tygodniami w pobliżu Long Island. Jak poinformował w czwartek urząd ds. bezpieczeństwa transportu, do tej pory odnaleziono 196 z 230 ciał. Zidentyfikować udało się 194 ofiar.

Czeczenia

Siedziba rządu w rękach Czeceńców?

Po czterech dniach walk czeceńscy bojownicy zdobyli w czwartek w południe siedzibę rządu republiki w Groznm — twierdził sztab sił opozycji. Przedstawiciel dowództwa rosyjskich wojsk w Czeceń, przyznał, że "sytuacja w Groznm całkowicie wyminęła się spod kontroli". Federalne wojska ponoszą duże straty, a 7 tysięcy rosyjskich żołnierzy, walczących w mieście, zostało odciętych od głównych sił. "Zablikowane w Groznm jednostki nawet nie podejmują prób atakowania bojowników, ograniczając się do biernej obrony" — przytacza wypowiedź rosyjskiego oficera agencja Interfax.

Główne siły rosyjskich wojsk, które podejmowały próby kontruderzenia z bazy w Chankale i od strony lotniska "Siewiernyj", nie były w stanie przełamać obrony bojowników. W dzielnicy Czernowiec, gdzie prowadzi droga z lotniska do centrum miasta i w osadzie Mieczurina, przez którą przebiega trasa Groznm-Chankala, toczą się krwawe walki, w których rosyjskie wojska używają lotnictwa i ciężkiej artylerii.

Białoruś

A. Łukaszenka zamierza przeprowadzić referendum w sprawie zmian w Konstytucji

Do Rady Najwyższej Białorusi wpłynął oficjalny wniosek od prezydenta Aleksandra Łukaszenki o przeprowadzenie 7 listopada br. ogólnonarodowego referendum w sprawie zmian w Konstytucji — poinformował PAP Michaił Bobrowka ze służby prasowej parlamentu, nie podając szczegółów dokumentu.

Z wcześniejszych zapowiedzi prezydenta wynika, że chciałby, drogą referendum, m.in. wprowadzić dwuizbowy parlament, w którym izba wyższa składałaby się

z mianowanych przez niego kierowników władz terenowych, dać prezydentowi prawo mianowania połowy składu, wybieranego dziś w całości przez Radę Najwyższą, Sądu Konstytucyjnego i rozwiązywania parlamentu. Prezydent chciałby również przedłużyć kadencję prezydenta z 5 do 7 lat oraz ograniczyć prawo parlamentu odsunięcia prezydenta od władzy do wypadku, gdy dokona on zdrady stanu (obecnie może to również nastąpić ze względu na stan zdrowia albo naruszenie Konstytucji).

Kronika policyjna

Jak podaje dział Sztabu Informacji MSW RI, w kraju 8 sierpnia zanotowano: 1 zabójstwo, 2 obrażenia ciała, 1 gwałt, 4 kescy chuligańskie, 7 rabunków, 128 kradzieży (w tym skradziono 14 samochodów, znaleziono 12), 10 wypadków drogowych, w których zginęli 2 osoby, 5 pożarów, znaleziono zwłoki 7 osób, zatrzymano 24 podejrzanych o popełnienie przestępstw.

Rabunek

8 sierpnia między godz. 3 a 4 w Wilnie przy ul. Żemynos do szkoły średniej nr 59 po wyłamaniu drzwi przedostali się 3 zamaskowani młodzi ludzie. Pobili oni stróża D. T., zamknęli w jego pokoju i wyłamały kilka drzwi.

Kradzieże

Obywatel Norwegii O. E. tymczasowo mieszkający w hotelu "Zalasis Tiltas" zawiadomił, że w dniach między 7 i 8 sierpnia z jego pokoju skradziono aparat fotograficzny "Chino", obuwie, szorty, słoneczne okulary.

Z mieszkania ob. M. przy ul.

Justiniškių między godz. 9.15 a 14 po dobraniu kluczy skradziono pierścionek zaręczynowy (200 USD), przybory do golenia "Gillette".

Wypadek drogowy

8 sierpnia o godz. 22.30 w Wilnie na ul. Kęstučio samochód "Audi 100" kierowany przez I. P. potrafił K. R., który w drodze do szpitala zmarł.

Pożar

8 sierpnia około godz. 9.40 w Wilnie przy ul. Braškių ob. G. K. nieostrożnie obchodząc się z zapalnikami spowodował pożar, przy którego gaszeniu woda zalała mieszkanie ob. A. L.

J. K.

Echo wojny

A. Lileikis o przeszłości mówi otwarcie, ale wygląda bardziej zmęczony, niż gdy wrócił na Litwę

W czwartek w Wilnie odbyło się drugie przesłuchanie podejrzanego o zbrodnie wojenne Aleksandra Lileikisa. Prokurator wydziału badań specjalnych Prokuratury Generalnej Gintautas Starkus nie komentuje obszerniej tego przesłuchania.

Powiedział on, że przesłuchanie trwało 4 godziny z krótkimi przerwami co pół godziny. Gdzie się odbywało — nie poinformowano. Dziennikarzom nie udało się spotkać z A. Lileikisem.

Prokurator G. Starkus po spotkaniu powiedział dziennikarzom, że trudno prognozować, czym się skończy wytoczona A. Lileikisowi sprawa i wszystko uzależnione jest od stanu zdrowia A. Lileikisa. Zdaniem prokuratora, A. Lileikis, który powrócił na Litwę w czerwcu, wygląda gorzej niż podczas pierwszego przesłuchania 20 czerwca.

Wtedy to, po pierwszym przesłuchaniu lekarze kategorycznie zalecali A. Lileikisowi leczenie szpitalne. Dotąd znajdował się pod ciągłą opieką lekarską. Prokurator mówi, że lekarze również teraz zalecają mu leczenie w łóżku.

G. Starkus powiedział, że podczas przesłuchania A. Lileikis niczego nie ukrywał i o wszystkim mówił otwarcie, ale żadnych nieznanych faktów nie podał. W przesłuchaniu uczestniczył adwokat A. Lileikisa Algimantas Matuza.

G. Starkus poinformował również, że niedawno z niemieckiego Archiwum Centralnego otrzymano dokument, który może mieć znaczenie dla dalszego śledztwa.

A. Lileikis, pozabawiony w tym roku obywatelstwa USA i oskarżony o zbrodnie nazistowskie, powrócił do Wilna w połowie czerwca.

Prokuratura Generalna bada sprawę działalności A. Lileikisa w okupowanej przez nazistów Litwie, ale nie postawiła go w stan oskarżenia. Po przybyciu do Wilna A. Lileikis nie został aresztowany i zatrzymał się u rodziny.

A. Lileikis powrócił na Litwę po utraceniu obywatelstwa USA, gdy groziła mu deportacja. Wydział badań specjalnych Departamentu Sprawiedliwości USA oraz różne organizacje żydowskie bez zastrzeżeń oskarżają go o przesładowanie Żydów, gdy kierował on podporządkowaną nazistom policją bezpieczeństwa w powiecie wileńskim.

A. Lileikis zaprzecza oskarżeniom, twierdząc, że jest niewinny.

Ostatnio prasa litewska opublikowała kontrowersyjne dane na temat działalności A. Lileikisa w okupowanej przez nazistów Litwie.

(BNS)

SOBOTA, 10 SIERPNIA

LTV
8.00 — Dzień dobry.
10.00 — "Pokonaj siebie".
10.30 — "Sroka". 11.00 — Nasz język. 11.30 — "Droga".
12.05 — Klub szachowy.
12.15 — S. dla dzieci. 12.40 — "Chcę się uczyć" (2). 13.10 — "Plac europejski". 13.40 — Pieśni żydowskie wykonuje J. Magidas. 14.30 — Spektakl Kowieńskiego Teatru Dramatycznego. A. Strimberg "Kredytodawcy". 16.20 — Wieczór w Kowieńskim Teatrze Muzycznym. 16.50 — Telegra "Millioner". 17.05 — S. dok. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — "Bez pracy nie ma kołaczy". 18.40 — Występ wokalnego zespołu męzczyzn "Suduvietis". 19.40 — Skrzatodrom. 20.30 — Panorama. 21.05 — Loteria "Perlas". 21.20 — "Loy". 21.50 — S. "Wildi". 22.40 — Koncert V. Kauliukasa i grupy "Parkas". 23.10 — Wiadomości wieczorne. 23.25 — Koncert rocka. Quen w Rio de Janeiro.

LNK
9.00 — Poranne koło. 10.30 — Smaczne. 11.00 — Cztery koła. 11.25 — Jeszcze nie wieczór. 12.15 — Bulwarowe show. 12.45 — Portrety. 13.15 — Film dok. o przorydce. 13.40 — Ranka. 14.10 — Tangomania. 14.40 — Kamera VRS. 15.15 — Kibit wie vibr. 16.30 — S. "Beverly Hills, 90210". 17.30 — S. "Niekończące się popołudnie". 18.30 — S. "Drobnostki życia". 19.30 — Wiadomości z Hollywoodu. 20.00 — Wiadomości. 20.25 — Komi-

czne historie. 21.00 — Sobotnie rozmowy. 21.55 — S. "Komicarsz policji". 23.00 — Wenus. 23.25 — S. "Ejzy". 24.00 — S. "Syreny".

BALTYCKA TV
8.30 — 16.30 — Program DW. 16.30 — Film kukielkowy. 17.00 — S. "Tak świat się kręci". 18.00 — Burzyna nowa. 18.30 — Gozina z Raimundem Rajekasem. 19.30 — Spotkanie z klasą. 20.00 — Film fab. "Krok w zaświaty". 21.00 — S. "Tak świat się kręci". 22.00 — Film fab. "Mona Liza". 23.40 — Erytka. 0.15 — 8.30 — Program CNN.

TELE-3
9.15 — Film anim. 9.40 — Film dla dzieci. 10.05 — Film anim. 10.30 — Film anim. 11.00 — S. "Marzyłcie z Kalifornii". 11.25 — S. "Ulise San Francisco". 12.15 — S. "Prawa Murphy'ego". 13.00 — Program muzyczny "POP TV". 14.00 — Program medyczny "Reforma ochrony zdrowia". 14.30 — Program DW. 18.00 — S. "Droga do nieba". 19.00 — Telemagazyn "Europejska scena". 19.30 — "Styl". 19.55 — Film dok. 20.25 — Program muzyczny dla dzieci. 20.35 — Film anim. 21.00 — S. "Ulise San Francisco". 21.50 — Wiadomości. 21.55 — Film fab. "Bieg w szpony śmierci".

WILEŃSKA TV
8.15 — Wiadomości z Wilna. 8.25 — Filmy anim. dla dzieci. 9.30 — Film dok. 10.25 — Dla dzieci "Tęgo nie uczylimy się". 10.55 — Film fab. "Filipier". 11.50 — Wynalazek tygodnia. 12.25 — Te-



"KURIER"

OD 10 SIERPNIA

DO 16 SIERPNIA

atr. 13.20 — Wieczór twórczości Olgi Arosiewicz. 15.05 — "Ja sama". 16.00 — Film anim. dla dzieci. 16.55 — Gwiazdy estrady: E. Piecha. 17.40 — Muzyka. 18.00 — Wiadomości NTV. 18.30 — Muzyka. 19.00 — 6 wiadomości. 19.10 — Muzyka. 19.45 — "Fili". 20.00 — Film fab. "Tajemnica czarnych dróg". 21.45 — 6 wiadomości. 21.55 — Film fab. "Wczasy oddzielnie". 23.35 — Patrol drogowy. 23.50 — "Wyżej tylko gwiazdy".

I KANAŁ
7.05 — "Jeralasz". 7.25 — Film o pite nożnej. 9.00 — Wiadomości. 9.10 — Słowo pasterza. 9.30 — Nie gap się. 10.05 — Począ poranna. 10.35 — Smakoty. 10.55 — Cudowne miasto Moskwa. 11.25 — Film anim. 11.40 — Film fab. "Wasa". 14.00 — Wiadomości. 14.20 — Film anim. 14.35 — W eterze orkiestra prezydenta. 15.05 — Beau Monde. 15.25 — Okno do Europy. 15.55 — Mistrzostwa Rosji w pite nożnej. 17.50 — W świecie zwierząt. 18.30 — Film fab. "Detektyw". 19.45 — Dobranocka. 20.00 — Czas. 20.40 — Film fab. "Detektyw". 22.00 — Festiwal w Monte Carlo. 22.50

— Brainring. 23.40 — Kolekcja pierwszego kanału.

ROSYJSKA TV

7.00 — Wiadomości. 7.20 — S. "Mack i Maty". 7.45 — S. "Eli i Jula". 8.15 — Nowości. 8.30 — Twoje możliwości. 9.00 — Film dok. 9.30 — Na wasze listy. 10.00 — Wiadomości. 10.15 — Półka księgarska. 10.30 — Dzień dobry. 11.25 — Zapraszaliśmy, doktorze? 11.50 — Bardzo prosto. 12.25 — Głosy starego domu. 13.00 — Wiadomości. 13.20 — Festiwal folk. 13.35 — De-facto. 14.05 — Film fab. 14.55 — Teatr, który pamiętam. 15.20 — Pielgrzym. 16.00 — Twarz okładki. 16.15 — Film fab. "Trufalino z Bergamo". 18.00 — Videofilm. 19.00 — Wiadomości. 19.35 — Sobotni wieczór z E. Radzińskim. 20.55 — Pogoda. 21.00 — Ścieżki tajne. 22.00 — Wiadomości. 22.05 — Film fab. "A jak Bob?". 0.45 — Wiadomości. 1.00 — Program "A".

TV POLONIA

9.00 — Program dnia. 9.10 — "Hity satelity". 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Uczmy się polskiego. 10.10 — "Kra-kowskie legendy". 10.25 — "Wakacje z Ziarnem". 10.45 — Brawo! Bis! 13.00 —

Wiadomości. 13.05 — Brawo! Bis! 14.00 — "Sam! dla siebie" — film dla młodych widzów. 15.25 — "Pasje pana Bardeckiego" — film dok. 15.45 — "Dawno temu w Opolu". 16.00 — "Na razie w porządku, mamu". 16.45 — Program na popołudnie i wieczór. 17.00 — "Dziwczyną i chłopak" — serial TVP. 18.00 — Teleexpress. 18.15 — "Wielka Gra". 19.10 — "Cztery pancerni i pies" — serial TVP. 20.10 — Dobranocka. 20.30 — Wiadomości. 21.00 — "Opole'86" (fragmenty). 22.00 — Panorama. 22.30 — "Facho-pole" — film sp.-obcy. prod. pol. 0.25 — Szansa na sukces. 1.15 — Panorama. 1.45 — Uczmy się polskiego. 2.10 — "Czterdziestolatek" — serial TVP.

TVP-1

8.00 — W drugim planie. 8.15 — Z Polski. 8.30 — Wszystko o działce i ogrodzie. 9.00 — Agrolinia. 9.30 — Wiadomości. 9.35 — "Były sobie odkrycia" — serial anim. prod. fr.-kanad. 10.00 — "Dziwczyną z oceanu" — serial prod. australijskiej. 10.25 — Wakacje z Ziarnem. 10.50 — 5-10-15 — program dla dzieci i młodzieży. 11.35 — Czym jest... grawitacja. 12.00 — "Kapadocja, przyszłość wyryta w tufie wulkanicznym" — film dok. prod. niem. 13.00 — Wiadomości. 13.05 — Kraj. 13.30 — Koncert żywe. 14.00 — "Zwierzęta świata" — film dok. prod. kanad. 14.30 — Walt Disney przedstawia. 15.45 — Letni Teatr Rozmaitości: Jarosław Abramow Noverly "Chryzantema złości". 16.35 — Swo-

skie klimaty. 17.05 — "Bill Cosby show" — serial komediowy prod. USA. 17.30 — Swojskie klimaty. 17.50 — Kartka z kalendarza. 18.00 — Teleexpress. 18.25 — Nowości. 18.55 — Swojskie klimaty. 19.10 — "Szpital Dobrej Nadziei" — serial obcy. prod. USA. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "Nikolodeon" — komedia prod. USA. 21.15 — Kabaret Dudek. 0.20 — Sportowa sobota. 0.35 — Wiadomości. 0.55 — "Bezkrzesne Morze Sargassowe" — film fab. prod. australijskiej. 2.25 — "Po tamtej stronie" — serial prod. USA. 2.50 — Muzyczna Jedynka.

POLSAT

8.00 — W drodze. 8.30 — Disco relax. 9.30 — "Kimba, biały lew" — serial animowany. 10.00 — "Candy-Candy" — serial animowany. 10.20 — Smakosze rozkosze. 10.30 — Fashion TV. 11.00 — "Rajską plażę" — serial dla młodzieży. 12.00 — "Hrabina Cosel" — polski dramat hist. 14.30 — Magazyn. 15.30 — Oskar. 16.00 — 1000 pytań — teleturniej. 17.00 — Informacje. 17.15 — "Wędrowni myśli" — serial dok. 17.45 — Sobotni konkurs filmowy. 18.45 — Disco polo live. 20.40 — Losowanie Lotto. 20.50 — Informacje. 21.05 — "Szampon" — komedia obyczajowa USA. 23.00 — "Bluff Cogana" — komedia sensac. 0.45 — "Życie jak sen" — serial komediowy. 1.15 — Playboy. 1.45 — "Przekięte góry" — serial. 2.45 — Pożegnania.

NIEDZIELA, 11 SIERPNIA

LTV

9.00 — Świąteczny Chrystusa. 9.30 — "Zdrowie". 9.50 — Program dla dzieci. 10.30 — S. dla dzieci. 10.55 — Telegra "Rulotka kawiarni Konrada". 11.25 — Siedem dni Kowna. 12.15 — W świecie koszykówek. 12.45 — Siedem lekcji muzyki. 13.30 — Azy-muty. 14.00 — Koncert żywe. 14.50 — Formula-1. 17.10 — S. "Domek na pre-lach-2". 18.00 — Wiadomości. 18.10 — "Pamięć". 18.55 — Zielone drzewo życia. 19.25 — Telegra "Wiesz słowo, znasz drogę". 20.30 — Panorama. 21.05 — Studio sportowe. 21.15 — Pierwszy kanał. 21.35 — Hotel muzyczny. Koncert finałowy w Łódzce. Podczas przerwy o 23.15 — Wiadomości wieczorne.

LNK
9.00 — Film anim. 11.00 — Sobotnie rozmowy. 11.50 — Tak. Nie. 12.45 — Opony. 13.45 — 2x8. 14.15 — Wszystko. 14.40 — Audycja dla wdękarzy. 15.00 — Rowerowe show. 15.15 — Kibit wie vibr. 16.30 — S. "Beverly Hills, 90210". 17.30 — S. "Bogaczka". 18.30 — S. "Niebieskie migdały". 19.30 — Wiadomości z Hollywoodu. 20.00 — Wiadomości. 20.25 — Salon białego kota. 21.00 — S. "Zdrada". 21.55 — Telekasy. 22.10 — Horoskop tygodnia. 22.15 — Teletotobow. 22.45 — Kryminalna kronika. 23.15 — S. "Syreny".

BALTYCKA TV

8.30 — 16.30 — Program DW. 16.30 — Film dla dzieci. 17.00 — S. "Tak świat się

kręci". 18.00 — Audycja religijna. 18.30 — Świat mistrzów. 19.00 — Świat głupot. 19.30 — Przegląd. 20.00 — Film fab. "Krok w zaświaty". 21.00 — S. "Tak świat się kręci". 22.20 — S. "Niezmyślane historie". 22.30 — Film "Moja miłość". 0.30 — Program CNN.

TELE-3

9.10 — Film anim. 9.35 — Film dla dzieci. 10.00 — Program muzyczny dla dzieci. 10.10 — Film anim. 10.35 — "Okno na przód". 11.00 — S. "Marzyłcie z Kalifornii". 11.25 — S. "Ulise San Francisco". 12.15 — Program muzyczny. 13.00 — S. "Prawa Murphy'ego". 14.00 — Telemagazyn "Budownictwo". 14.30 — Program DW. 16.00 — Ministerial TV "Wojujnik złotego kimon". 17.35 — Kino, kino, kino. 18.00 — S. "Droga do nieba". 19.00 — "Kalejdoskop europejski". 19.30 — Wyprodukowano na Litwie. 20.00 — "Sport na świecie". 20.30 — Film anim. 21.00 — S. "Skala złotych rzy".

WILEŃSKA TV

8.00 — "Jesteś świadkiem". 8.30 — Film anim. dla dzieci. 9.00 — Film dla dzieci "Telegram". 10.35 — Program humorystyczny "Z odsieczą rekordom". 11.00 — Prognozy tygodnia. 11.30 — Film dok. 12.25 — "Prasa i muzyka". 13.15 — Program A. Politykowskiego. 13.45 — Film fab. 15.30 — Program muzyczny. 16.00 — Filmy anim. dla dzieci. 17.00 — Muzyka. 18.00 — Wiadomości NTV. 18.30 — Muzyka. 19.00 — "Wileńska jutrenka". 19.15 — Patrol drogowy. 19.35 — Moje kino: W. Merezko. 20.30 — "Fili".

20.45 — Film fab. "Cygańskie oczy". 22.20 — Wiadomości NTV.

I KANAŁ

7.00 — Ciągienie sportowe. 7.10 — Film anim. 7.50 — Film fab. "Sto radości, czyli księga wielkich wynalazków". 9.00 — Wiadomości. 9.15 — Rozwlekcie notatki. 9.30 — Zanim wszyscy w domu. 10.10 — Gwiazda poranna. 11.00 — Służ Rosji. 11.30 — Graj, harmonio. 12.00 — W mieście N. 12.25 — Ze znakiem P. 13.00 — Panorama śmiechu. 13.30 — S. "Tajemnice skarbów pirackich". 14.00 — Wiadomości. 14.20 — Gwiazdy opery. 15.10 — Klub podróżników. 16.00 — Pewnego razu. 16.10 — Film anim. 17.05 — Szczegółowy przypadek. 18.00 — Pieśń-96. 19.00 — Czas. 19.40 — LK-96. 21.45 — Przegląd piłkarski. 22.20 — Wiadomości. 22.30 — Miłość od pierwszego wzroku.

ROSYJSKA TV

7.00 — Film dok. 7.20 — Dzień dobry, Europo. 7.45 — S. "Mack i Maty". 8.10 — S. "Eli i Jula". 8.35 — Ustami dziecka. 9.05 — Piłka bez granic. 9.30 — Przysięga. 10.00 — Wiadomości. 10.15 — Rosyjska loteria. 11.00 — Gorąca dziesiątka. 11.55 — Bardzo prosto. 12.30 — Półka księgarska. 13.00 — Wiadomości. 13.20 — Festiwal folk. 13.35 — Człowiek na ziemi. 14.05 — Film fab. "Kvini". 14.55 — Rosyjska karaoka. 15.15 — Dialogi o zwierzętach. 15.45 — Imperium gry. 16.40 — Reporter. 17.00 — Świat W. Disneya. 17.55 — Wiek XX w kadzie i za kadrem. 19.00 — Wiadomości. 19.30 — Pogo-

da. 19.35 — Film fab. "Kindza-dza". 21.50 — Program "Akapi". 22.45 — U Księżu. 23.15 — Wiadomości. 23.30 — Regitaim. 23.45 — Film fab. "Pocahunek o północy".

TV POLONIA

9.00 — Program dnia. 9.05 — Offertorium na XI Niedzielę po Zesłaniu Ducha Świętego. 9.10 — "Słowo na niedzielę". 9.15 — "Najstarszy testament". 9.15 — "Stanisław Krakik". 10.20 — Uczmy się polskiego. 10.50 — "Pieprz i wanilia". 11.30 — Wspomnienia festiwalu muzycznych. 12.15 — "Skarbiec". 12.45 — "Fortele Jonatana Koota". 13.00 — "Wakacje na polską nutę". 13.30 — "Zamek Eureka" — serial dla dzieci. 13.55 — Tata, a Marcin powiedział... 14.05 — Spotkania z prof. Wiktoorem Zinem. 14.25 — "Ślepy bokser" — film obyczajowy prod. polskiej. 15.30 — "Piraci". 16.00 — "Lawina" — film dok. 17.00 — "Top dance". 17.30 — "Śpiewnik ilustrowany". 18.00 — Teleexpress. 18.15 — "Dog City" — serial anim. 18.40 — "Jak cudnie są wspomnienia" — cykl dokumentalno-montażowy. 19.35 — Obiektowy/ni... Zbigniew Namysłowski. 20.15 — Dobranocka. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — "X Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych" — reportaż. 22.00 — "Pociąg do Hollywood" — film fab. prod. polskiej. 23.30 — Program na poniedziałek. 23.40 — "Wesoło, czyli smutno" — Kazimierz Kutza rozmowy o Górnym Śląsku z prof. Marianem Markiem Drozdowskim". 0.25 — Spor-

towa niedziela. 0.50 — "Gniew — rycerskie gnizdo" — program krajoznawczy. 1.10 — Panorama.

TVP-1

8.00 — Rolnictwo na świecie. 8.15 — Tańce polskie. 8.35 — Notowania. 9.05 — Poranek filmowy. 9.30 — Harcerski Festiwal Kultury Młodzieży. 10.00 — "Droga do Avonlea" — serial prod. kanadyjskiej. 10.50 — Reportaż "Telerranka". 11.15 — "Tropiciel szpiegów" — komedia szpiegowska prod. USA. 13.00 — Anioł Pański. 13.20 — Opinie. 14.00 — Wiadomości. 14.10 — Tydzień. 14.40 — Raz na ludowo. 15.20 — "Pogoda dla bogaczy" — serial prod. USA. 16.25 — "Pieprz i wanilia". 17.00 — "Pralut Mejszagoły" — film dok. 17.30 — "Pewne gminy przypadki" — reportaż. 17.50 — Kartka z kalendarza. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — Śmiechu warte. 18.50 — "Dziennik Telewizyjny". 19.05 — "Dr Quinn" — serial prod. USA. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "Ike" — serial prod. USA. 22.05 — "Letnie koncerty Jedyndy". 23.00 — Sportowa nadzieja. 23.25 — Racja stanu. 23.50 — Reportaż. 0.50 — "Nieustające wakacje" — film fab. prod. USA. 2.05 — Spotkanie z Orkiestrą.

POLSAT

8.00 — Jesteśmy. 8.30 — Disco polo live. 9.30 — "Kimba, biały lew" — serial anim. 10.00 — "Candy-Candy" — serial anim. 10.20 — Smakosze rozkosze. 10.30 — Klip Klaps. 11.00 — Disco relax. 12.00 — "Pomoc domowa" — serial komediowy USA. 12.30 — "Awantura o Basie" — pol-

ski film przygodowy. 1959. 14.15 — Reportaż. 14.30 — Czwarty wymiar. 15.00 — Pol-Sat dookoła świata. 15.30 — Gra o wszystko... z Billem Cosby. 16.00 — Benny Hill — angielski program rozrywkowy. 16.30 — Żywny satyryk kraju. 17.00 — Informacje. 17.15 — Program rozrywkowy. 18.25 — "Robocop" — serial sensacyjny USA. 19.15 — "Columbo" — serial kryminalny USA. 20.40 — Wyścigi konne. 20.50 — Informacje. 21.05 — "Tegula i Bonetti" — serial kryminalny USA. 22.00 — "Lawrence z Arabii" — angielski film przygodowy. 1962. 23.45 — Na każdy temat. 0.45 — "Skłamałam" — polski dramat obyczajowy. 1937. 2.10 — Pożegnania.

POLONIA 1

7.00 — Sports World. 7.30 — Pełnym gazem. 8.00 — Disco polo. 9.00 — Filmy anim. 10.30 — "Republika Dominikana" — film dok. 11.00 — Różni filmu. 11.45 — Escape. 12.15 — Disco polo. 13.15 — Kurs rysunku dla dzieci. 13.45 — Art of Noise — koncert. 15.00 — Bliżej filmu. 15.30 — Teleshop. 16.00 — "Miłość na nowy rok" — komedia USA. 1973. 17.50 — Filmy anim. 18.45 — "T i T" — serial sensacyjny. 19.50 — Power Dance — magazyn muzyczny. 21.00 — "Cios w serce" — dramat włoski. 1982. 22.50 — "T i T" — serial sensacyjny. 23.20 — W domu — magazyn. 23.40 — Bliżej filmu. 0.30 — Escape. 1.00 — Teleshop. 1.25 — Power Dance. 2.25 — "Jeden plus dziesięć" — serial obyczajowy USA. 2.50 — Pełnym gazem. 3.20 — Sports World.

**PONIEDZIAŁEK,
12 SIERPNIA**

LTV

7.00 — Dzień dobry.
19.00 — Wiadomości. 19.10 — Dziennik (ros.). 19.20 — Wzajemność. 20.05 — 01, 02, 03. 20.30 — Panorama. 21.05 — Studio sportowe. 21.15 — Wieczór film franc. 23.15 — Dziennik wieczorny.

LNK

7.30 — Poranne. 9.00 — Teleshop. 9.05 — "Bez domu jest źle". 16.20 — Dyskusja. 17.10 — Tak. Nie. 18.10 — Film anim. 18.35 — "Bez domu jest źle". 19.25 — Teleshop. 19.30 — Kronika krym. 20.00 — Wiadomości. 20.25 — Show Benny Hilla. 21.00 — "S. "Tropikalny upał". 22.00 — Tangomania. 22.25 — Dźwięki na Litwie. 23.00 — Wiadomości. 23.15 — Humor. 23.45 — Film dok. "Wojna z mafią". 0.35 — S. dok. "Podwodne podróże".

BALTYCKA TV

8.30 — 18.25 — Program DW. 18.30 — S. "Tak świat się kręci". 19.30 — Mistrzostwa świata w wścibach motocyklowych. 20.30 — S. "Manuela". 21.00 — S. "Tak świat się kręci". 21.55 — Nowości baltyckie. 22.00 — S. "Historie niewymyślone". 22.30 — Sztuka walki wschodniej. 23.30 — Bursztynowa nuta. 24.00 — 8.30 — Program CNN.

TELE-3

17.15 — Z pierwszych rąk. 17.20 — S. "Santa Barbara". 18.05 — Magazyn 01. 18.35 — Dla dzieci. 19.05 — Z pierwszych rąk. 19.15 — Wiadomości. 19.30 — S. "Santa Barbara". 20.25 — Dla młodzieży. 20.55 — Nowości

sportowe. 21.00 — S. "Droga do nieba". 21.50 — Wiadomości. 22.00 — Detektor. 22.30 — Sport na świecie. 23.00 — Z pierwszych rąk. 23.15 — S. "Policja z Miami".

WILEŃSKA TV

8.00 — S. "Gracie w opalach". 8.55 — Pieniądze. 9.45 — Patrol drogowy. 10.05 — S. "Kelly". 11.00 — Wielka wyprzedaż. 11.10 — Klub Z. Gierda. 11.40 — Apteka. 11.50 — 90x60x90. 12.05 — Film fab. "Klarena". 13.35 — Film anim. 17.25 — S. "Kelly". 18.20 — Program muz. 18.50 — Wiadomości. Dziś w miasteczku. 19.00 — "Prasa i muzyka". 19.55 — Wielka wyprzedaż. 20.05 — Kineskop. 22.25 — CNN Styl. 22.50 — Wiadomości. Dziś w miasteczku. 23.00 — Wiadomości NTV. 23.15 — Nowości muz. 23.35 — Ci, którzy...

IKANAL

5.00 — Teleranek. 8.00 — Wiadomości. 8.15 — S. "Nowa ofiara". 9.05 — Pole cudów. 10.05 — Film anim. 10.30 — Zgadnij melodię. 11.00 — Wiadomości. 11.10 — Mir. 11.55 — Liki-96. 14.00 — Wiadomości. 14.20 — Film anim. 14.40 — Maraton-14. 15.00 — Godzina gwiazd. 15.40 — S. "Helene i chłopy". 16.05 — Dżem. 16.30 — Dookoła świata. 17.00 — Wiadomości. 17.20 — S. "Nowa ofiara". 18.10 — Godzina czytelnika. 18.35 — Zgadnij melodię. 19.00 — Program W. Poznara. 19.45 — Dobranoc, dzieci. 20.00 — Czas. 20.40 — Melodramat "Hotel w Bangkoku" (1). 21.45 — J. Brodski. Stronice życia. 22.40 — Wiadomości. 22.50 — Film fab. "Dwaj kapitanowie-2".

ROSYJSKA TV

6.30 — Ekspres poranny. 7.00 — Wiadomości. 7.20 — S. "Mack i Maty". 7.45 — Ludzie biznesu. 7.55 — Imperium gry. 9.00 — S. "Santa Barbara". 9.55 — Towary początk. 10.00 — Wiadomości. 10.20 — Ratownictwo-910. 11.05 — Film fab. "Pisierce". 12.15 — Autograf. 12.20 — Nowości TV Media. 12.25 — "Droga redakcji.". 12.55 — Handel nieruchomości. 13.00 — Wiadomości. 13.20 — Rosyjski biznes. 13.45 — Festiwal folk. 14.00 — Iwanow, Pietrow, Sidorow i inni. 14.40 — Retro. 15.05 — Oblicza. 15.20 — Wiadomości. 15.35 — Czardziejska walka. 15.45 — Film anim. 16.00 — Wiadomości. 16.20 — Muzyka wszystkich pokoleń. 16.35 — Zależy od ciebie. 16.50 — S. Dla nastolatków. 17.20 — Spacer na apetyt. 17.30 — Plac L. 18.15 — Chwila prawdy. 19.00 — Wiadomości. 19.35 — S. "Santa Barbara". 20.30 — Show dżentelmenów. 21.00 — Pogoda. 21.05 — Film fab. "Firma przygód". Podczas przerwy o 22.00 — Dziennik. 23.05 — Nowości TV Media. 23.15 — Wiadomości. 23.30 — Muzyka wszystkich pokoleń. 23.45 — Zszybkości dźwięku.

TV POLONIA

8.00 — Panorama. 8.10 — Sport telegram. 8.15 — "Lavinia" — film dok. 9.15 — "W drugim planie" — reportaż. 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Program dnia. 9.45 — Uczmy się polskiego. 10.20 — "Dog City" — film anim. 10.45 — "Gra". 11.15 — "Cztery pancerni i pies" — serial prod. polskiej (1966). 12.15 — "VOO VOO i przyjaciele w

kamieniolotach" — koncert. 13.10 — "Męski striptiz". 13.40 — "Klub profesora Tutki" — miniatura filmowa prod. polskiej. 14.00 — Wiadomości. 14.15 — "Pociąg do Hollywood" — film fab. prod. polskiej (1987). 15.45 — "Dawno temu w Opolu". 16.00 — Panorama. 16.20 — "To wszystko jest Kraków" — muzea — program krajowy. 16.40 — Program na popołudnie i wieczór. 16.45 — Filmy z festiwalu w Niekolanowie. 17.15 — "Odech" — Telewizyjny Klub Poetów — magazyn artystyczny. 17.45 — Gość TV Polonia. 18.00 — Telexpress. 18.15 — "Wakacyjna Ciuchcia". 18.45 — "Gra" — teleturniej. 19.15 — "Ród Gasienic" — serial prod. polskiej (1980). 20.30 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — Studio sport. 21.35 — Wybrane z tygodnia. 22.00 — Panorama. 22.30 — "Złote koło" — film krym. prod. polskiej (1971). 0.05 — Program na wtorek. 0.10 — "Powstanie Warszawskie" — film dok. 1.05 — Wspomnienia festiwalu muzycznych. 1.35 — Panorama.

TVP-1

7.00 — Kawa czy herbata? 9.00 — "Nie ma jak w domu" — serial prod. australijskiej. 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Dla najmłodszych. 9.50 — Lato z czardziejem. 10.10 — "Pierścień i róża" — film fab. prod. polskiej. 10.40 — Gdyby niebo upadło, potłukłoby mnóstwo skowronków. 11.05 — "Doktor Quinn" — serial prod. USA. 11.50 — Miniatury. 12.00 — Muzyczne lato. Jedynie. 12.30 — Lato z Magazynem Notowań. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Agrobiznes. 13.15 — Kolekcje

osobliwe. 13.40 — Korsykański tryptyk. 14.00 — "Nowe przygody Arsena Lupina" — serial prod. francusko-polskiej. 15.35 — "Kazachstan-Słubowanie" — reportaż. 15.50 — Czas na antyki. 16.10 — Pseudonim Witold K. 16.30 — "Inny świat" — serial prod. USA. 17.00 — Dla młodych widzów. 17.15 — Miłgawka. 17.35 — Luz. 17.50 — Karta z kalendarza. 18.00 — Telexpress. 18.20 — Program publicystyczny. 19.05 — Polka 10, 20, 30, 40, 50 lat temu — sierpnie. 19.30 — "Murphy Brown" — serial prod. USA. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — Teatr Telewizji "Zabawa w koty". 22.45 — Puls dnia. 23.00 — Tydzień prezydenta. 23.15 — "Mdm, czyli Mann do Materny. Materna do Manna". 23.40 — Głiny. 24.00 — Wiadomości. 0.10 — Miniatury. 0.15 — "Kwiat z 1001 noży" — film fab. prod. włosko-francuskiej (1974). 2.20 — Videopace. 2.40 — Przeboje Bogusława Kaczyńskiego.

POLSAT

8.00 — Dzień dobry z Polsatem. 8.55 — Informacje. 9.00 — Polityczne graffiti. 9.15 — Klub Fitness Woman. 9.30 — "Czardziejka z kieszki" — serial anim. 10.00 — "MacGyver" — serial sensacyjny USA. 11.00 — "Dals" — serial obyczajowy. 11.30 — "Skłamałam" — polski dramat obyczajowy. 1937. 14.20 — TV Market. 14.30 — Dżana Miusic Hit Goniwa. 15.00 — Dżurny satynny kraju. 15.30 — Przygody Lona H. 16.00 — Halo Grałmy. 16.20 — Ye! Ye! Ye! 16.30 —

Hulabaloo — serial anim. 17.00 — Informacje. 17.15 — Czas na naturę. 17.45 — "Gracie w opalach" — serial komediowy USA. 18.15 — Letnie Studio Polsatu. 19.15 — "Webster" — serial komediowy USA. 19.45 — "MacGyver" — serial USA. 20.40 — Losowania LOTTO. 20.50 — Informacje. 21.05 — "Froakes" — thriller USA. 1980. 22.55 — Polityczne graffiti. 23.05 — Informacje i biznes informacja. 23.25 — "Adam 12" — serial kryminalny USA. 23.50 — Zawodowy Turniej Tenisowy. 23.55 — "Sól ziemi czarnej" — dramat polski. 1970. 1.40 — Dżana Miusic Hit Goniwa. 2.10 — Letnie Studio Polsatu. 3.05 — Pożegnanie.

POLONIA 1

7.00 — "T i T" — serial sensacyjny USA. 7.50 — W domu — magazyn. 8.20 — Escape. 8.45 — Teleshop. 9.10 — Filmy anim. 10.30 — "Stellina" — włoski serial obyczajowy. 11.50 — "Zbuntowana" — argentyński serial obyczajowy. 12.40 — Astro show — horoskop. 12.45 — "Cios w serce" — dramat włoski. 1982. 14.00 — Blizy filmu. 14.35 — Teleshop. 14.45 — Satellite — program muzyczny. 16.35 — Teleshop. 17.00 — Filmy anim. 18.45 — "Stellina" — włoski serial obyczajowy. 20.15 — "Zbuntowana" — argentyński serial obyczajowy. 21.00 — "Młody i niewinny" — angielski film sensacyjny. 1937. 22.50 — "Węgrzy" — film dok. 23.20 — W domu — magazyn. 23.50 — "Jeden plus dziesięć" — serial obyczajowy USA. 1.00 — Satellite — program muzyczny. 2.50 — Blizy filmu. 3.20 — Escape.

WTOREK, 13 SIERPNIA

LTV

7.00 — Dzień dobry. 9.05 — 01, 02, 03. 19.00 — Wiadomości. 19.10 — Rozmowy wileńskie. 19.20 — Dla dzieci. 19.50 — O misjach w krajach egzotycznych. 20.15 — Nowości kościoła katolickiego. 20.30 — Panorama. 21.05 — Sport. 21.15 — S. "Dogoń tęczę". 22.00 — Znaki. 22.30 — Program muz. 23.10 — Dziennik wieczorny.

LNK

7.30 — Poranne koło. 9.00 — Teleshop. 9.05 — S. "Bez domu jest źle". 16.20 — S. "Tropikalny upał". 17.10 — Wiadomości z Hollywood. 17.40 — Randka. 18.10 — Film anim. 18.35 — S. "Bez domu jest źle". 19.25 — Teleshop. 19.30 — Przebylski. 20.00 — Wiadomości. 20.25 — Show Benny Hilla. 21.00 — S. "Tropikalny upał". 22.00 — Dyskusja. 23.00 — Dziennik. 23.15 — Komiczne historie. 23.45 — S. dok. "Wojna z mafią". 0.35 — S. dok. "Podwodne podróże".

BALTYCKA TV

8.30 — 18.25 — Program DW. 18.30 — S. "Tak świat się kręci". 19.30 — Bursztynowa nuta. 20.00 — W świecie mistrzów. 20.30 — S. "Manuela". 21.00 — S. "Tak świat się kręci". 21.55 — Nowości baltyckie. 22.00 — Film fab. "Słowo policjanta". 23.40 — W świecie mistrzów. 0.10 — 8.30 — Program CNN.

TELE-3

17.15 — Z pierwszych rąk. 17.20 — S. "Santa Barbara". 18.05 — Program muz. dla dzieci. 18.20 — Okno na przyszłość. 18.35 — Film dla dzieci. 19.05 — Z pierwszych rąk. 19.15 — Wiadomości. 19.30 — S. "Santa Barbara". 20.25 — Dla młodzieży. 20.55

— Nowości sportowe. 21.00 — S. "Droga do nieba". 21.50 — Wiadomości. 22.00 — Europejski kalendarz dok. 22.30 — Nauka i technologia. 23.00 — Z pierwszych rąk. 23.15 — Program muz.

WILEŃSKA TV

7.45 — Wiadomości z Wilna. 7.55 — S. "Sprawy sercowe". 8.25 — Program A. Polikowskiego. 9.00 — Zrob krok. 9.50 — Patrol drogowy. 10.05 — S. "Kelly". 11.00 — Wielka wyprzedaż. 11.10 — Katastrofy tygodnia. 11.40 — Apteka. 11.50 — 90x60x90. 12.05 — Film fab. "Wspomnienia dwójki młodych ludzi". 13.45 — Film anim. 17.25 — S. "Kelly". 18.25 — S. "Sprawy sercowe". 18.50 — Wiadomości. Dziś w miasteczku. 19.00 — Zawód filozof. 19.55 — Wielka wyprzedaż. 20.05 — Film fab. "Sezon cudów". 21.45 — Sześć wiadomości. 21.55 — Atlantyda. 19.05 — Igrzyska paraliupijskie. 22.20 — Skandale tygodnia. 22.50 — Wiadomości. Dziś w miasteczku. 23.00 — Wiadomości NTV. 23.15 — Nowości muz. 23.35 — Ci, którzy...

IKANAL

5.00 — Teleranek. 8.00 — Wiadomości. 8.15 — S. "Nowa ofiara". 9.05 — Program W. Poznara. 9.45 — Panorama śmiechu. 10.15 — Film anim. 10.30 — Zgadnij melodię. 11.00 — Mir. 11.55 — S. "Cztery pancerni i pies". 13.00 — S. "Miara za miarę" (1). 13.25 — Miłość od pierwszego wejrzenia. 14.00 — Wiadomości. 14.20 — Film anim. 14.40 — Wesołe zabki. 14.50 — Multitrolia. 15.10 — Cudowny świat czyli Cinema. 15.40 — S. "Helene i chłopy". 16.05 — Do lat 16 i więcej. 16.35 — Dookoła świata. 17.00 — Wiadomości.

17.20 — S. "Nowa ofiara". 18.10 — Godzina czytelnika. 18.35 — Zgadnij melodię. 19.00 — Temat. 19.45 — Dobranoc, dzieci. 20.00 — Czas. 20.40 — Melodramat "Hotel w Bangkoku" (2). 21.50 — Teatr + TV. 22.35 — Wiadomości. 22.45 — Program muz. "50x50".

ROSYJSKA TV

6.30 — Ekspres poranny. 7.00 — Wiadomości. 7.20 — S. "Mack i Maty". 7.45 — Ludzie biznesu. 7.55 — Klub L. 8.40 — Film anim. 9.00 — S. "Santa Barbara". 9.55 — Towary początk. 10.00 — Wiadomości. 12.15 — Autograf. 12.20 — TV Media. 12.25 — "Droga redakcji.". 12.55 — Handel nieruchomości. 13.00 — Wiadomości. 13.20 — Rosyjski biznes. 13.45 — Festiwal folk. 14.00 — Iwanow, Pietrow, Sidorow i inni. 14.40 — Retro. 15.05 — Oblicza. 15.20 — Wiadomości. 15.35 — Dzieci — dzieciom. 15.50 — Kalendarz. 16.00 — Wiadomości. 16.20 — Muzyka wszystkich pokoleń. 16.35 — Zależy od ciebie. 16.50 — Film dla nastolatków. 17.15 — Zdrowie. 17.25 — Obojętny świat. 17.55 — Specjalny kanał. 18.25 — Nic, z wyjątkiem. 18.40 — Lekcja dla W. Żyrnowskiego. 19.00 — Wiadomości. 19.35 — S. "Santa Barbara". 20.30 — Bezczłowiek. 21.00 — Pogoda. 21.05 — Film fab. "Pan Robi". Podczas przerwy o 22.00 — Wiadomości. 22.40 — TV Media. 22.50 — Wiadomości. 23.05 — Muzyka wszystkich pokoleń. 23.15 — Dżungle.

TV POLONIA

8.00 — Panorama. 8.10 — Sport telegram. 8.15 — "Mój oltarz". 8.40 — "Saki" — film przyrodniczy. 8.55 — "To wszystko jest Kraków" —

muzea". 9.15 — "Auto-Moto-Klub". 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Program dnia. 9.45 — Telewizyjny Klub Poetów. 10.15 — "Wakacyjna Ciuchcia". 10.45 — Uczmy się polskiego. 11.20 — "Ród Gasienic" — serial prod. polskiej. (1980). 12.10 — Szansa sukcesu. 13.00 — "Powstanie Warszawskie" — film dok. 14.00 — Wiadomości. 14.15 — "Złote koło" — film krym. prod. polskiej (1970). 15.50 — "Krakowskie legendy". 16.00 — Panorama. 16.20 — Czas dla Ciebie. 16.40 — Program na popołudnie i wieczór. 16.45 — "Wojna na śmiech i życie". 17.15 — Historia. 17.45 — Gość TV Polonia. 18.00 — Telexpress. 18.15 — "Stawiam na Tolka Banana" — serial dla młodych widzów. 18.45 — Muzyczne Jedynki. 19.15 — "Białe tango" — serial prod. polskiej (1981). 20.05 — "Tablice pamięci". 20.20 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — "Mdm, czyli Mann do Materny. Materna do Manna". 21.30 — "Wolność wibracji" — koncert. 22.00 — Panorama. 22.30 — "Zeniac" — komedia prod. polskiej (1983). 23.40 — Program na środę. 23.50 — "Przebieg publicystyczny". 0.50 — "Pejzaże wsi polskiej" — reportaż. 1.10 — Panorama.

TVP-1

7.00 — Kawa czy herbata? 9.00 — "Nie ma jak w domu" — serial prod. australijskiej. 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Encyklopedia lata dla dzieci. 9.50 — Lato z czardziejem. 10.10 — "Przygody brylantu Billa" — serial anim. prod. australijskiej. 10.35 — Dla dzieci. 11.05 — "Sara Danc" — serial prod. australijskiej. 11.50 — Miniatury.

12.00 — Muzyczne lato w Jedynie. 12.30 — Lato z Magazynem Notowań. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Agrobiznes. 13.15 — Telekomputer. 13.30 — Tajemnice wszechświata — program prod. francuskiej. 13.35 — "Jak działa mózg" — program popularnonaukowy. 14.00 — "Frisko Kid" — film fab. prod. USA (1979). 15.55 — Baltyckie technologie. 16.10 — Alfa. 16.30 — "Inny świat" — serial prod. USA. 17.00 — U siebie. 17.25 — Dla dzieci. 17.50 — Karta z kalendarza. 18.00 — Telexpress. 18.15 — Niebezpieczne sporty. 18.45 — "Po niebezpiecznej wyprawie" — reportaż. 19.10 — Kwadrans na kawę. 19.30 — "Nie z tego świata" — serial prod. USA. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "Pełny zwycięzca" — film fab. prod. szwedzko-duńskiego (1988). 23.40 — Puls dnia. 24.00 — Wiadomości. 0.10 — Ludzie, władza, pieniądze. 0.30 — "Sprawa męska, honorowa" — reportaż. 1.00 — "Międzyzynarodowy Festiwal Muzyki Cerkiewnej — Hajnowka'95" — reportaż. 1.30 — "Góry, lasy, niedźwiedzie i zepsuta pompa" — reportaż. 1.50 — Czas na antyki. 2.10 — Ossoliński Książnica — Złotnik Elty Oreszkowej. 2.30 — "Trwam modlitwa".

POLSAT

8.00 — Dzień dobry z Polsatem. 8.55 — Informacje. 9.00 — Polityczne graffiti. 9.15 — Klub Fitness Woman. 9.30 — "Hulabaloo" — serial anim. 10.00 — "MacGyver" — serial sensacyjny USA. 11.00 — "Statek miłości" — serial komediowy USA. 12.00 — W drodze. 12.30 — Oskar. 13.00 — "Awantura o Basję" — polski film przygodowy

(1959). 14.45 — TV Market. 15.00 — Czwarty wymiar. 15.30 — 4x4 — magazyn motoryzacyjny. 16.00 — Halo Grałmy. 16.20 — Ye! Ye! Ye! 16.30 — "Jonny Quest" — serial anim. 17.00 — Informacje. 17.15 — Pamiętnik nastolatki. 17.45 — "Gracie w opalach" — serial komediowy USA. 18.15 — Letnie Studio Polsatu. 19.15 — "Mamusi" — serial komediowy USA. 19.45 — "Drużyna A" — serial sensacyjny USA. 20.40 — Losowania LOTTO. 20.50 — Informacje. 21.05 — "Sami swoi" — komedia polska (1967). 22.50 — Polityczne graffiti. 23.00 — Informacje i biznes informacja. 23.25 — "Adam 12" — serial kryminalny USA. 23.50 — Zawodowy Turniej Tenisowy. 23.55 — Magazyn sportowy. 1.05 — Letnie Studio Polsatu. 1.05 — Halo Grałmy. 2.25 — Pożegnanie.

POLONIA 1

7.00 — "T i T" — serial sensacyjny USA. 7.50 — Kurs rysunku dla dzieci. 8.20 — Blizy filmu. 8.45 — Teleshop. 9.10 — Filmy animowane. 10.30 — "Stellina" — włoski serial obyczajowy. 11.50 — "Zbuntowana" — argentyński serial obyczajowy. 12.40 — Astro show — horoskop. 12.45 — "Młody i niewinny" — angielski film sensacyjny (1937). 14.35 — Teleshop. 14.45 — Satellite — program muzyczny. 16.35 — Teleshop. 17.00 — Filmy animowane. 18.45 — "Stellina" — włoski serial obyczajowy. 20.15 — "Zbuntowana" — argentyński serial obyczajowy. 21.00 — "Capitan Scarlett" — film fab. 22.50 — Sport Gazet. 23.50 — "Jeden plus dziesięć" — serial. 1.00 — Satellite — program muzyczny. 2.50 — Pelnym gazem — magazyn. 3.20 — Sports World.

ŚRODA, 14 SIERPNIA

LTV

7.00 — Dzień dobry. 19.00 — Wiadomości. 19.10 — Dziennik (ros.). 19.25 — Dla dzieci. 19.50 — Gimmnazjalści. 20.30 — Panorama. 21.05 — Sport. 21.15 — Loteria "Perlas". 21.20 — Film fab. "UCAS". 23.00 — Dziennik wieczorny.

LNK

7.30 — Poranne koło. 9.00 — Teleshop. 9.05 — S. "Bez domu jest źle". 16.20 — S. "Tropikalny upał". 17.20 — Tangomania. 17.40 — Humor. 18.10 — Film anim. 18.35 — S. "Bez domu jest źle". 19.25 — Teleshop. 19.30 — 2x8. 20.00 — Wiadomości. 20.25 — Randka. 21.00 — S. "Tropikalny upał". 22.00 — Radzieckie kroniki. 23.00 — Wiadomości. 23.15 — S. "Rodzinka Adamsów". 23.45 — S. dok. "Wojna z mafia". 0.35 — S. dok. "Podwodne podróże".

BALTYCKA TV

8.30 — 18.25 — Program DW. 18.30 — S. "Tak świat się kręci". 19.30 — Sensacje sportowe. 20.00 — Cena zdrowia. 20.20 — Przegląd mistrzostw świata. Niemcy. 20.30 — S. "Manuela". 21.00 — S. "Tak świat się kręci". 21.55 — Nowości baltickie. 22.00 — Godzina z R. Rajcekasem. 23.00 — Stare anegdoty. 23.30 — W świecie mistrzów. 24.00 — 8.30 — Program CNN.

TELE-3

17.15 — Z pierwszych rąk. 17.20 — S. "Santa Barbara". 18.05 — Detektor. 18.35 — Film anim. 19.05 — Z pierwszych rąk. 19.15 — Wiadomości. 19.30 — S. "Santa Barbara". 20.25 — Muzyka.

CZWARTEK, 15 SIERPNIA

LTV

7.00 — Dzień dobry. 19.00 — Wiadomości. 19.10 — Dziennik (ros.). 19.20 — Telegra "Millioner". 19.35 — Słowo chrześcijańskie. 19.45 — Teleart (ros.). 20.30 — Panorama. 21.05 — Sport. 21.15 — Magazyn sztuki. 22.00 — Europejskie show. 23.00 — Indie na przełomie wieków. 23.05 — Dziennik wieczorny.

LNK

7.30 — Poranne koło. 9.00 — Teleshop. 9.05 — S. "Bez domu jest źle". 16.20 — S. "Tropikalny upał". 17.20 — Wiadomości z Hollywoodu. 17.50 — Wszystko. 18.10 — Film anim. 18.35 — S. "Bez domu jest źle". 19.25 — Teleshop. 19.30 — Inne zdanie. 20.00 — Wiadomości. 20.25 — Humor. 21.00 — S. "Tropikalny upał". 22.00 — Jeszcze nie wieczór. 23.00 — Wiadomości. 23.15 — Show Benny Hills. 23.45 — S. dok. "Wojna z mafia". 0.35 — S. dok. "Podwodne podróże".

BALTYCKA TV

8.30 — 18.25 — Program DW. 18.30 — S. "Tak świat się kręci". 19.30 — NBA: spotkanie z bliska. 20.00 — W świecie glupoty. 20.30 — S. "Manuela". 21.00 — S. "Tak świat się kręci". 21.55 — Baltickie nowiny. 22.00 — Film fab. "BDX". 23.55 — Erotyka. 0.25 — 8.30 — Program CNN.

TELE-3

17.15 — Z pierwszych rąk. 17.20 — S. "Santa Barbara". 18.05 — Na tematy medyczne. 18.35 — Film anim. 19.05 — Z pierwszych rąk. 19.15 — Wiadomości. 19.30 — S.

20.55 — Wiadomości sportowe. 21.00 — S. "Prawa Murphy'ego". 21.50 — Wiadomości. 22.00 — Budownictwo. 22.30 — Styl. 23.00 — Z pierwszych rąk. 23.15 — Film fab. "Bracia i siostry Oppermann".

WILEŃSKA TV

7.45 — Wiadomości z Wilna. 7.55 — S. "Ulica 'Złotej nocy'". 8.50 — Moje kino: W. Merezko. 9.40 — Film anim. 9.50 — Patrol drogowy. 10.05 — S. "Kelly". 11.00 — Wielka wyprzedaż. 11.10 — Skandale tygodnia. 11.40 — Apteka. 11.50 — 90x60x90. 12.05 — Film fab. "Młody i niewinny". 13.35 — Film anim. dla dzieci. 17.55 — S. "Kelly". 18.50 — Wiadomości. Dziś w mieście. 19.00 — Ja sama: Jest mi obojętne, co powiedzą ludzie. 19.55 — Wielka wyprzedaż. 20.05 — Film fab. "Trembita". 21.45 — Film fab. "Nocny upał". 22.50 — Wiadomości. Dziś w mieście. 23.00 — Dziennik NTV. 23.15 — Nowości muz. 23.35 — Ci, którzy...

I KANAŁ

5.00 — Teleranek. 8.00 — Wiadomości. 8.15 — S. "Nowa ofiara". 9.05 — Temat. 9.45 — W świecie zwierząt. 10.20 — Film anim. 10.40 — Smak. 11.00 — Wiadomości. 11.10 — Mir. 11.55 — S. "Cztery pancernie pies". 12.55 — S. "Miara za miarę" (2). 13.25 — Miłość od pierwszego wejrzenia. 14.20 — Film anim. 14.40 — Kaktus i Co. 14.50 — Do mi sił. 15.10 — Zew dżungli. 15.40 — S. "Helene i chłopcy". 16.05 — Tete a tete. 16.30 — Dookoła świata. 17.00 — Wiadomości. 17.20 — S. "Nowa ofiara". 18.05 — Mistrzostwa Rosji w piłce

nożnej. 20.00 — Czas. 20.40 — Melodramat "Hotel w Bangkoku" (3). 21.40 — Program muz. 22.50 — Wiadomości.

ROSYJSKA TV

6.30 — Ekspres poranny. 7.00 — Wiadomości. 7.20 — S. "Mack i Maty". 7.50 — Ludzie biznesu. 8.00 — Nieprostego. 8.30 — Bezka miód. 9.00 — S. "Santa Barbara". 9.55 — Towary pocztą. 10.00 — Wiadomości. 10.20 — Film fab. "Adiutant jego wysokości". 11.35 — Chwila prawdy. 12.15 — Autograf. 12.20 — TV Media. 12.25 — "Droga redakcji...". 12.55 — Handle nieruchomości. 13.00 — Wiadomości. 13.20 — Rosyjski biznes. 13.45 — Festiwal folk. 14.00 — Iwanow, Pietrow, Sidorow i inni. 14.40 — Retro. 15.05 — Obliz. 15.20 — Wiadomości. 15.35 — Hotel starego Mazaja. 15.50 — Film anim. 16.00 — Wiadomości. 16.20 — Muzyka wszystkich pokoleń. 16.35 — Zależy od ciebie. 16.50 — Dla nastolatków. 17.15 — Muzyka. 17.25 — Własna gra. 17.55 — Rodak. 18.25 — Prognoza lidera. 19.00 — Wiadomości. 19.35 — S. "Santa Barbara". 20.30 — Sam sobie reżyserem. 21.00 — Prognoza pogody. 21.05 — Film fab. "Miłosne lato" (Polska). Podczas przerwy o 22.00 — Wiadomości. 22.40 — Cichy dom. 23.35 — TV Media. 23.45 — Wiadomości. 24.00 — Muzyka wszystkich pokoleń.

TV POLONIA

8.00 — Panorama. 8.10 — Sport telegram. 8.15 — "Wojna na śmiech i ryś". 8.45 — "Pieprz i wanilia". 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Program

dnia. 9.45 — Historia. 10.15 — "Stawiam na Tolka Banana" — serial dla młodych widzów. 10.45 — "Gra" — telerunnie. 11.15 — "Białe tango" — serial prod. polskiej. 12.05 — "Nie tylko o poezji". Edyta Wojtek. 12.20 — Przegląd publicystyczny. 13.20 — "Wolność wibracji" — koncert. 13.45 — "W rajskim ogrodzie" — program o kwiatkach. 14.00 — Wiadomości. 14.15 — "Zeniac" — komedia prod. polskiej (1983). 15.25 — "Gwiazdy tamtych lat" — Janusz Gniatkowski — film dok. 16.00 — Panorama. 16.20 — "Skarżysko" — film dok. 16.40 — Program na popołudnie i wieczór. 16.45 — "Przyrodzie" — film dok. 17.05 — Uczmy się polskiego. 17.40 — Telexpress. 18.15 — Gość TV Polonia. 18.00 — "Wakacje na polską nutę". 18.45 — "Gra". 19.15 — "Akwen Eldorado" — serial sens. — ohyz. prod. polskiej (1989). 20.20 — Dobranocna. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — Komedianci. 22.00 — Panorama. 22.30 — "Kramarz" — film fab. prod. polskiej. 24.00 — Program na czwartek. 0.05 — "The Be(a)st of..." — koncert. 0.50 — "Sztuka niesztuka". 1.10 — Wspomnienia festiwalu muzycznych. 1.40 — Panorama. 2.10 — "Droga w światło Księżycy" — horror prod. polskiej (1972).

TVP-1

7.00 — Kawa czy herbata? 9.00 — "Nie ma jak w domu" — serial prod. australijskiej. 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Misiowe rysowanki. 9.50 — Lato z czarodziejem. 10.10 — "Szaleństwa panny Ewy" — serial przygodowy TVP. 11.05

TV POLONIA

8.00 — Panorama. 8.10 — Program dnia. 8.15 — Filmy z festiwalu w Niepokalanowie. 8.40 — "Czas dla Ciebie". 9.00 — "Radio Romans" — serial ohyz. prod. pol. (1994). 9.30 — "Radzymin 1920" — reportaż. 9.50 — "Zielona kraina" — film przyrodniczy. 10.00 — "Wakacje na polską nutę". 10.30 — "Akwen Eldorado" — serial sens. — ohyz. prod. polskiej (1989). 11.20 — Poranek muzyczny. 12.00 — Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry. 14.15 — "Ochotnicy roku 1920" — film dok. 15.05 — Gwiazda Muzycznej Jedynki. 15.30 — "Dwaj ludzie z filmem". 16.00 — "Ks. Ignacy Skorupka". 16.30 — "Piosenka marszowa" — parady orkiestr wojskowych. 16.50 — Program na popołudnie i wieczór. 17.00 — X Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych. 18.00 — Telexpress. 18.15 — "Szaleństwa Majki Skowron" — serial dla młodych widzów (1977). 18.45 — Relacja z Uroczystości Święta Narodowego. 19.15 — "Przybycie i kaptury" — serial historyczny — o przygodach prod. polskiej (1986). 20.20 — Dobranocna. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — X Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych. 22.00 — Panorama. 22.30 — "Kolumbowie" — serial wojenny prod. polskiej (1970). 23.30 — Program na piątek. 23.35 — "IRA" — koncert zespołu. 0.35 — "Wstań Polsko moja" — film dok. 1.00 — Uczmy się polskiego. 1.30 — Panorama.

TVP-1

8.00 — Program na dziś. 8.05 — "Matka Boska Chłopska". 8.20 — "Klan ur-

— "Miłosne rozterki" — serial prod. niemieckiej. 11.50 — Miniatury. 12.00 — Muzyczne lato w Jedyne. 12.30 — Lato z Magazynem Notowań. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Agrobiznes. 13.15 — Lumen. 20.00. 13.40 — "Klan urwisów" — serial prod. USA. 14.00 — "Przygoda Hucka" — film fab. prod. USA (1939). 15.30 — "W kolebie na wschód" — reportaż. 15.50 — O drzewach i ogrodach. 15.55 — Pseudonim Mieczysława — reportaż. 16.20 — Swego nie znacie. 16.30 — "Inny świat" — serial prod. USA. 16.55 — "Szkoła życia". 17.15 — Dla młodych widzów. 17.30 — Kartka z kalendarza. 17.40 — Telexpress. 18.00 — Studio Sport. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "Nie igra się z miłością" — film fab. prod. meksykańskiej (1994). 22.00 — Studio Sport. 23.20 — Puls dnia. 23.40 — "Szpiez" — serial dok. prod. USA (1986). 0.05 — Wiadomości. 0.15 — Opole'96. 0.35 — "Lowa" — film fab. prod. USA. 2.30 — Piękno Polski południowej.

POLSAT

8.00 — Dzień dobry z Polsatem. 8.55 — Informacje. 9.00 — Polityczne graffiti. 9.15 — Klub Fitness Woman. 9.30 — "Jonny Quest" — serial anim. USA. 10.00 — "Drużyna A" — serial USA. 11.00 — "Dallas" — serial ohyz. USA. 11.55 — Disco relax. 12.50 — "Sól ziemi czarnej" — dramat polski (1970). 14.35 — Dżana Musić Hit Goniwa. 15.05 — PolSat dookoła świata. 15.30 — Czas na naturę. 16.00 — Halo Grafmy. 16.20 — Ye!Ye!Ye!

16.30 — "Czarodziejka z księżycą" — serial animowany. 17.00 — Informacje. 17.15 — Link Journal. 17.45 — "Grace w opałach" — serial komediiowy USA. 18.15 — Letnie studio PolSatu. 19.15 — "Mamusi" — serial USA. 19.45 — "MacGyver" — serial sensacyjny USA. 20.40 — Losowanie LOTTO. 20.50 — Informacje. 21.05 — "Robocop" — serial sensacyjny USA. 22.00 — "Ulice San Francisco" — serial sensac. USA. 22.50 — Polityczne graffiti. 23.00 — Informacje i biznes informac. 23.25 — "Adam 12" — serial krym. USA. 23.50 — Zawodowy Turniej Tenisowy. 23.55 — Motowiadomości. 0.25 — Na każdy temat. 1.25 — Letnie Studio PolSatu. 2.25 — Halo Grafmy. 2.50 — Pożegnanie.

POLONIA 1

7.00 — "T and T" — serial USA. 7.50 — Sports World. 8.20 — Pełnym gazem. 8.45 — Teleshop. 9.10 — Filmy animowane. 10.30 — "Stellina" — włoski serial ohyz. 11.50 — "Zbuntowana" — argentyński serial ohyz. 12.40 — Astro show — horoskop. 12.45 — "Captain Scarlett" — film fabularny. 14.35 — Teleshop. 14.45 — Satellite — program muzyczny. 16.35 — Teleshop. 17.00 — Filmy animowane. 18.15 — "Stellina" — serial ohyz. 20.15 — "Zbuntowana" — argentyński serial ohyz. 21.00 — "Indio 2" — dramat Wołchy USA (1982). 22.50 — W domu — magazyn. 23.20 — Reportaż z planu. 23.50 — "Jeden plus dziesięć" — serial ohyz. USA. 1.00 — Satellite — program muzyczny. 2.50 — Disco polo.

wisów" — serial prod. USA. 8.45 — Zwierzęta świata — serial dok. prod. kanadyjskiej. 9.10 — "Kronika Domacyrka" — reportaż. 9.25 — "Świat Królika Piotrusia i jego przyjaciół" — film anim. prod. angielskiej. 9.50 — Pory roku. 10.10 — "Pan Samochodzik i przaskające tajemnice" — film fab. prod. polsko-czechosłowackiej (1989). 11.35 — Niezwykłe muzyka. 12.05 — M.P. Adama i Ewy — film fab. prod. polskiej (1944). 12.50 — Transmisja uroczystości przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Warszawie. 14.20 — Odnowa w Duchu Świętym. 15.00 — "Słynna restauracja" — komedia prod. franc. (1966). 16.30 — "Polacy w misji NATO — Bośnia" — reportaż. 17.00 — Edyta Gęspert w Opolu. 17.25 — "Wstań, Polsko moja" — film dok. 17.50 — Kartka z kalendarza. 18.00 — Telexpress. 18.20 — "Tchin-Tchin" — film fab. prod. włoskiej (1979). 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "Quo vadis" — film fab. prod. USA (1951). 24.00 — Festiwal Piosenki Żołnierskiej — Kolobrzeg'96. 1.40 — "A to Kielec właśnie" — reportaż. 1.40 — "Morderstwo bez motywu" — dramat społeczno-ohyz. prod. USA (1991).

POLSAT

8.00 — Dzień dobry z Polsatem. 8.55 — Informacje. 9.00 — Polityczne graffiti. 9.15 — Klub Fitness Woman. 9.30 — "Czarodziejka z księżycą" — serial animowany. 10.00 — "MacGyver" — serial sensacyjny USA. 11.00 — "Statek miłości" — serial komediiowy USA. 12.00 — Jesteśmy. 12.30 — TV Market. 13.00 — "Samy swoi"

komedia polska (1967). 14.30 — Magazyn. 15.00 — Motowiadomości. 15.30 — Link Journal. 16.00 — Halo Grafmy. 16.20 — Ye!Ye!Ye! 16.30 — "Jonny Quest" — serial animowany. 17.00 — Informacje. 17.15 — Ona i On. 17.45 — "Grace w opałach" — serial komediiowy USA. 18.15 — Letnie Studio PolSatu. 19.15 — "Webster" — serial USA. 19.45 — "Drużyna A" — serial sensacyjny USA. 20.40 — Losowanie LOTTO. 20.50 — Informacje. 21.05 — "Lawrence z Arabii" — angielski film przygodowy (1962). 23.00 — "Pieśń kara" — dramat USA (1982). 23.55 — Zawodowy Turniej Tenisowy. 24.00 — Sztuka informac. 0.30 — Na każdy temat. 1.30 — Dżana Musić Hit Goniwa. 2.00 — Letnie Studio PolSatu. 2.55 — Pożegnanie.

POLONIA 1

7.00 — "T and T" — serial sensacyjny USA. 7.50 — Disco Polo — magazyn muzyczny. 8.45 — Teleshop. 9.10 — Filmy animowane. 10.30 — "Stellina" — włoski serial ohyz. 11.50 — "Zbuntowana" — argentyński serial ohyz. 12.40 — Astro show — horoskop. 12.45 — "Indio 2" — dramat (Wołchy USA). 14.35 — Teleshop. 14.45 — Satellite — program muzyczny. 16.35 — Teleshop. 17.00 — Filmy animowane. 18.45 — "Stellina" — serial ohyz. 20.15 — "Zbuntowana" — argentyński serial ohyz. 21.00 — "Psi instynkt" — dramat włoski. 22.50 — Escape. 23.20 — Culture Club. 0.30 — "Jeden plus dziesięć" — serial ohyz. USA. 1.00 — Satellite — program muzyczny. 2.50 — Blizę filmu. 3.20 — W domu.

18.10 — Godzina szczytu. 18.35 — Loteria "Million". 19.00 — Moja rodzina. 19.45 — Dobranoc, dzieci. 20.00 — Czas. 20.40 — Melodramat "Hotel w Bangkoku". 21.50 — I. Moisiejew w audycji "Mężczyzna i kobieta. 22.30 — Wóz Show. I. Demidowa. 23.20 — Wiadomości.

ROSYJSKA TV

6.30 — Ekspres poranny. 7.00 — Wiadomości. 7.20 — S. "Mack i Maty". 7.50 — Ludzie biznesu. 8.00 — Nieprostego. 8.30 — Sam sobie reżyserem. 9.00 — S. "Santa Barbara". 9.55 — Towary pocztą. 10.00 — Wiadomości. 10.20 — Film fab. "Adiutant jego wysokości". 11.45 — Specjalny kanał. 12.15 — Autograf. 12.20 — TV Media. 12.25 — "Droga redakcji...". 12.55 — Handle nieruchomości. 13.00 — Wiadomości. 13.20 — Rosyjski biznes. 13.40 — Festiwal folk. 14.00 — Iwanow, Pietrow, Sidorow i inni. 14.40 — Retro. 15.05 — Obliz. 15.20 — Wiadomości. 15.35 — Świętlica. 15.50 — Kalendarz. 16.00 — Wiadomości. 16.20 — Muzyka wszystkich pokoleń. 16.35 — Zależy od ciebie. 16.50 — Dla nastolatków. 17.15 — Wasz partner. Lekarzy domowy. 17.25 — Domino M. Bojarskiego. 17.55 — Teleskop. 18.25 — Nie, z wyjątkiem. 18.40 — Lekcja dla D. Nowodworskiej. 19.00 — Wiadomości. 19.35 — S. "Santa Barbara". 20.30 — Raz w tygodniu. 21.00 — Pogoda. 21.05 — Film fab. "Dom Aszerów". Podczas przerwy o 22.00 — Wiadomości. 22.45 — TV Media. 22.55 — Wiadomości. 23.10 — Muzyka wszystkich pokoleń. 23.25 — Animatka.

"Santa Barbara". 20.25 — Odrodzenie miast. 20.55 — Nowości sportowe. 21.00 — S. "Prawo Murphy'ego". 21.50 — Wiadomości. 22.00 — Kino. 22.25 — Europejska scena. 23.00 — Z pierwszych rąk. 23.15 — Koncert.

WILEŃSKA TV

7.40 — Wiadomości z Wilna. 7.50 — S. "Dziurna apteka". 9.00 — Ranking restauracji. 9.15 — Muzyka. 9.50 — Patrol drogowy. 10.05 — S. "Kelly". 11.00 — Wielka wyprzedaż. 11.10 — Nowy York. 11.40 — Apteka. 11.50 — 90x60x90. 12.05 — Film fab. "Lekarz żmij". 13.40 — Film anim. dla dzieci. 17.55 — S. "Kelly". 18.50 — Wiadomości. Dziś w mieście. 19.00 — Zrób krok. 19.55 — Wielka wyprzedaż. 20.05 — Film fab. "Preferans pląskowy". 21.45 — Sześć wiadomości. 21.55 — Wileńska jutrzienka. 22.10 — Muzyka. 22.25 — Pamięć W. Coja. 22.50 — Wiadomości. Dziś w mieście. 23.00 — Wiadomości NTV. 23.15 — Nowości muz. 23.35 — Film "Tretaki i Greci".

I KANAŁ

5.00 — Teleranek. 8.00 — Wiadomości. 8.15 — S. "Nowa ofiara". 9.05 — Mistrzostwa Rosji w piłce nożnej. 10.00 — Film anim. 10.10 — Klub podróżników. 11.00 — Wiadomości. 11.10 — Mir. 11.55 — S. "Cztery pancernie pies". 12.55 — S. "Miara za miarę". 13.25 — Miłość od pierwszego wejrzenia. 14.00 — Wiadomości. 14.20 — Film anim. 14.40 — Lego go. 15.05 — Tin tonik. 15.35 — S. "Helene i chłopcy". 16.00 — Lekcja kara. 16.30 — Dookoła świata. 17.00 — Wiadomości. 17.20 — S. "Nowa ofiara".



Horoskop

KOZIORÓŻEC. Dowiś się do dobrej nowiny o swej karierze lub awansie zawodowym. Wojskowi mogą liczyć na wyższą rangę, przedsiębiorcy — na korzystne transakcje handlowe. Sytuacja w domu będzie nieco gorsza. Mogą być problemy z młodszą generacją.

WODNIK. Przedsiębiorców czekają przykrości z powodu błędów partnerów bądź podwładnych. Odbije się na dochodach, co zmusi do jak najszybszego pozbycia się niekompetentnych pracowników. Tydzień sprzyja zawieraniu małżeństw, umacnianiu więzi z bliskimi nam ludźmi.

RYBY. Otrzymacie znaczne dywidendy z rozpoczętego wcześniej biznesu. Gwiazdy radzą działać energicznie, bo w przeciwnym razie biznes da mniejszy dochód od oczekiwanego. Obiecując oferty ze strony nie powinni zmniejszać zainteresowania podstawową pracą, z której w żadnym wypadku nie należy zrezygnować.

BARAN. Ludzie zawodów twórczych osiągną Olimp sławy. Gwiazdy zapewniają powszechny zainteresowanie ich działalnością i sukcesami. Czekają przykrości od osoby, bytł odmiennie. Mogą w związku z tym powstać problemy. Zakochanym grożą niebezpieczne pomówienia oraz niezdecydowanie zainteresowanie się ich życiem osobistym.

BYK. Mogą być niepowodzenia w kontaktach z instytucjami państwowymi. Musicie zrezygnować z prostopadłej taktyki w stosunkach z biurokracją i wykazać pomysłowość w kontaktach ze sferami wpływowymi. W pracy w domu póżądane są kompromisy i ustępstwa. Oczywiście, do pewnych granic.

BLIŹNIĘTA. Szczęście dopisze w transakcjach biznesowych, co da znaczne dochody. Należy jednak unikać transakcji wątpliwych. Za pracę w go-

dzinach nadliczbowych pracownicy państwowi otrzymają dodatkowe wynagrodzenie. Gwiazdy sprzyjają romantycznym przygodom i drogiem zakupom.

RAK. Nie należy uganiania się za dwoma zającami. W waszej pracy będzie wiele wydarzeń, od których można dostać zawroty głowy. Należy dzielnie się trzymać, unikając impulsywnych i nieprzemysłowych kroków. Starajcie się lepiej zrozumieć bliskich. Pomocno to uniknięcie pogorszenia się stosunków z nimi.

LEW. Nie trzeba czekać na mannę z nieba, lecz zabrać się do realizacji projektów w swym interesie, który może przynieść dochody. Nie obarczajcie swymi obowiązkami innych, sami bierzcie się do pracy. Od rodziny z dalekich krajów otrzymacie dobrą wiadomość. Sprawy sercowe wymagają będą cierpliwości, gdyż tylko w przyszłości można liczyć na przyjemne wydarzenia.

PANNA. Otrzymacie list, na który czekacie od dawna. Więcej uwagi zwracając na swoje zdrowie. Nawet mała dolegliwość może grozić poważną chorobą.

WAGA. W pracy może powstać trudna sytuacja. Będziecie musieli bronić się przed próbą uwikłania was w niebezpieczne sieci. Będą też problemy w życiu rodzinnym. Będziecie musieli samodzielnie zreorganizować życie domowe.

SKORPION. Irytować będą niewielkie konflikty z kolegami w pracy. Ponadto z własnych oszczędności będziecie musieli przeznaczyć pieniądze na gospodarstwo domowe, aby uczcić rodzinne święto. Przypomni o sobie przyjaciel, który już dawno nie z waszego horyzontu, ale należy zachować ostrożność, wznowiając z nim stosunki.

STRZELEC. Otrzymacie dodatkowe dochody i spotkacie się z przyjaciółmi, którzy wciąż jak zarobic pieniądze. Działalność komercyjna lub handel nieruchomościami przyniosą dywidendy. Grając na zwłokę, można stracić wszystkie dochody, na które liczyliście i mieć z tego powodu przykrości.

Rocznice tygodnia

12 sierpnia 1848 r. — Zmarł George Stephenson, angielski inżynier kolejowy, wynalazca lokomotywy (ur. 1781 r.).

14 sierpnia 1958 r. — Zmarł Frederic Jean Joliot-Curie, francuski fizyk i działacz społeczny, który wspólnie z żoną Marią Skłodowską odkrył sztuczne izotopy promieniotwórcze, laureat Nagrody Nobla (ur. 1900 r.).

15 sierpnia 1810 r. — Urodził się Laurynas Ivinskis, wydawca pierwszych litewskich kalendarzy (zm. 1881 r.).

16 sierpnia 1943 r. — Wybuch powstania w getcie białostockim.

17 sierpnia 1886 r. — Urodził się Edward Abramowski, filozof, socjolog i psycholog (zm. 1918 r.).

17 sierpnia 1919 r. — Wybuch powstania śląskiego.

J.T.

Twoje imię

12 sierpnia — Lecha, Tyberiusz
Lech — Jest to legendarne imię protoplasty Polaków zachowane w czeskiej kronice wierszowanej (podanie o Lechu i Czechu). Lech jest imieniem prostym i oznacza młody.

Tyberiusz — Imię o niepewnej etymologii. Przypuszcza się, że zostało utworzone od nazwy miejscowości Tibiris.

13 sierpnia — Diany, Hipolita
Diana — Znanie jako imię rzymskiej bogini lasów i zwierząt. Wykazy znają tylko jedną błogosławioną o tym imieniu, a była nią córka zamożnego obywatela Bolonii.

Hipolit — Imię greckie, dwuczłonowe: Hippos — koń i lyo — uwalnianie, rozwiązywanie, rozpuszczanie. Całość tłumaczy się jako: mający rozpuścić konie. W wykazach święci o tym imieniu pojawiają się 6 razy.

14 sierpnia — Euzebiusa, Maksymiliana
Euzebiusz — Genetycznie jest imieniem greckim i może być rozumiane jako — pobożność. Święci tego imienia nie są liczni i imię nie jest zbyt popularne.

Maksymilian — Imię pochodzenia łacińskiego. Było to częste imię w księzkach rodach Niemiec i Austrii. W Polsce imię pojawia się dość późno. Święci o tym imieniu są dość liczni. Jednym ze świętych jest Polak — Maksymilian Maria Kolbe, ur. w Zdunskiej Woli w 1894 r., w biednej, lecz pobożnej rodzinie.

15 sierpnia — Marii, Napoleona, Stelli
Maria — Bardzo popularne imię kobiece dzięki temu, że nosiła je Matka Boża. Forma Maria pochodzi z hebrajskiego Miriam — czyli napawająca radością. Świętych i błogosławionych o tym imieniu jest niezwykle dużo.

Napoleon — Imię wywodzi się od miasta Neapolu. Czy byli o tym imieniu święci, raczej trudno powiedzieć.

16 sierpnia — Joachima, Rocha
Joachim — Imię biblijne, utworzone przez skrócenie hebrajskiego Jehojachim. Jeho — Bóg i jaqim — podnieść. Całość tłumaczy się: Bóg wzmochni, podnieś. Znamy 7 świętych i błogosławionych o tym imieniu.

Roch — Imię germańskie o niezbyt jasnej etymologii. Może ono pochodzić od germańskiego słowa hrok — spokój, bądź skandynawskiego hrokr — silny, dzielny.

17 sierpnia — Anity, Jacka, Zanny

Jack — Jedno z najbardziej popularnych imion w Polsce i pochodzi od łacińskiego form imienia Jacynt. Święty, który jako jeden z kanonizowanych nosił w Polsce to imię, był wielkim apostołem i misjonarzem, reprezentującym godnie pierwszą generację polskich dominikanów.

18 sierpnia — Bronisławy, Heleny, Laury
Helena — Imię mitologiczne, może pochodzić od greckiego słowa: hele — blask, jasność lub helane — pochodnia. Niektórzy mówią, że może pochodzić od słowa helene — kosz trzinowy. Świętych o tym imieniu jest 10. Najbardziej popularną i popularną jest Helena cesarzowa, która żyła w III wieku i która po przyjęciu chrztu była bardzo pobożna. To właśnie ona odnalazła drzewo Krzyża św. i czczona jest 18 sierpnia.

J.T.

PIĄTEK, 16 SIERPNIA

LTV

7.00 — Dzień dobry. 9.00 — Wiadomości. 19.10 — Dziennik (ros.). 19.25 — Nasze miasteczka. 20.30 — Panorama. 21.05 — Sport. 21.15 — Koncert. 22.00 — Aleja wolności. 22.25 — Film muz. 23.10 — Dziennik wieczorny.

LNK

7.30 — Poranne koło. 9.00 — Teleshop. 9.05 — S. "Bez domu jest źle". 16.20 — S. "Tropikalny upał". 17.20 — Radzieckie kroniki. 18.10 — Film anim. 18.35 — S. "Bez domu jest źle". 19.25 — Teleshop. 19.30 — Program dla młodych. 20.00 — Wiadomości. 20.25 — Humor. 21.00 — Tak. Nie. 21.55 — S. "Komisarz polski". 22.50 — Wszystko. 23.10 — Namietliwość. 23.35 — Z cyklu "Legenda rocka". 0.25 — S. "Sireny". 1.15 — S. "Doktor tu, doktor tam".

BALTYCKA TV

8.30 — 18.25 — Program DW. 18.30 — S. "Tak świat się kręci". 19.30 — Sensacje sportowe. 20.00 — Stare anegdoty. 20.30 — S. "Manuela". 21.00 — S. "Tak świat się kręci". 21.55 — Nowości baltyckie. 22.00 — Film fab. "Koniec gry". 23.45 — Erotyka. 0.15 — 8.30 — Program CNN.

TELE-3

17.15 — Z pierwszych rąk. 17.20 — S. "Santa Barbara". 18.05 — Z cyklu o Szwajcarii. 18.35 — Film anim. 19.05 — Z pierwszych rąk. 19.15 — Wiadomości. 19.30 — S. "Santa Barbara". 20.25 — Nauka i technologia. 20.55 — Sport. 21.00 — S. "Ulice San Francisco". 21.50 — Wiadomości. 21.55 — S. "Policja z Miami".

WILEŃSKA TV

7.40 — Wiadomości z Wilna. 7.50 — S. "Mścicie". 8.50 — Film anim. 9.50 — Patrol drogowy. 10.05 — S. "Kelly". 11.00 — Wielka wyprzedaż. 11.10 — Film "Tretak i Grecki". 11.40 — Apeka. 11.50 — 90x60x90. 12.05 — Film fab. "Kowboje nie plażą". 17.55 — S. "Kelly". 18.50 — Wiadomości. Dziś w miasteczku. 19.00 — Film fab. "Zagłada 31 oddziału" (1). 20.15 — Wielka wyprzedaż. 20.25 — Jesteś świadkiem. 20.55 — Film fab. "Zagłada 31 oddziału" (2). 22.15 — Bez żartów. G. Chazanow. 22.50 — Wiadomości. Dziś w miasteczku. 23.00 — Wiadomości NTV. 23.15 — Nowości muz. 23.35 — Kanał muz.

IKANAL

5.00 — Teleranek. 8.00 — Wiadomości. 8.15 — S. "Nowa ofiara". 9.10 — Moja rodzina. 9.50 — Graj harmonio. 10.25 — Zanim wszyscy w domu. 11.00 — Wiadomości. 11.20 — Mir. 11.55 — S. "Cztery pancerniki i pies". 12.55 — S. "Miara za miarę". 13.25 — Miłość od pierwszego wejrzenia. 14.00 — Wiadomości. 14.20 — Film anim. 14.40 — "Człowiek za parawanem". 15.40 — S. "Helene i chłopcy". 16.05 — Do lat 16 i więcej. 16.35 — Dookoła świata. 17.00 — Wiadomości. 17.20 — S. "Nowa ofiara". 18.15 — Człowiek i prawo. 18.45 — Pole duchów. 19.45 — Dobranoc, dzieci. 20.00 — Czas. 20.40 — Melodramat "Hotel w Bangkoku". 21.40 — Spożerzenie. 22.45 — Wiadomości. 22.55 — Komedial "Męski zryzek".

ROSYJSKA TV

6.30 — Ekspres poranny. 7.00

— Wiadomości. 7.20 — S. "Mack i Maty". 7.50 — Ludzie biznesu. 8.00 — Własna gra. 8.30 — Show dzentelmenów. 9.00 — S. "Santa Barbara". 9.55 — Towary pocztą. 10.00 — Wiadomości. 10.20 — Dom towarowy "Le Mont". 10.35 — Film fab. "Adiutant Jego Wysokości". 11.55 — Film anim. "Urlop Bonifacjusza". 12.15 — Rzeczowy autograf. 12.20 — TV Media. 12.25 — "Droga redakcyjna". 12.55 — Handel nieruchomościami. 13.00 — Wiadomości. 13.20 — Rosyjski biznes. 13.45 — Festiwal folk. 14.00 — Iwanow, Pietrow, Sidorow i in. 14.40 — Retro. 15.05 — Oblicza. 15.20 — Wiadomości. 15.35 — Złoty klucz. 15.45 — Film anim. 16.00 — Wiadomości. 16.20 — Muzyka wszystkich pokoleń. 16.35 — Zależy od ciebie. 16.50 — Dla nastolatków. 17.15 — Mój maluch i ja. 17.25 — Hej, te drogi. 17.55 — Pion. 18.25 — Klub "AS". 19.00 — Wiadomości. 19.35 — S. "Santa Barbara". 20.30 — Maski show. 21.00 — Pogoda. 21.05 — Międzynarodowy mecz hokeja na lodzie. Rosja-Finlandia. Podczas przerwy o 22.00 — Wiadomości. 23.10 — TV Media. 23.20 — Wiadomości. 23.35 — Muzyka wszystkich pokoleń. 23.50 — Nocne spotkanie.

TV POLONIA

8.00 — Panorama. 8.10 — Sport telegram. 8.15 — "Ks. Ignacy Skorupka". 8.45 — "W rajskim ogrodzie". 9.00 — "Pasje pana Bardeckiego" — film dok. 9.20 — "Krakowskie legendy" — "Pajęczyna". 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Program dnia. 9.45 — "Wstąpił Polsko moja" — film dok.

10.10 — "Szaleństwo Majki Skowron" — serial dla młodych widzów (1977). 10.40 — "Gra". 11.10 — "Przybicie i kaptury" — serial historyczno-przygodowy prod. polskiej (1986). 12.05 — "Ochotnicy roku 1920" — film dok. 12.55 — Uczmy się polskiego. 13.30 — "Idole? ode3 — "Chrzęst muzykę". 14.00 — Wiadomości. 14.15 — "Kolumbowie" — serial prod. polskiej (1970). 15.15 — Gwiazda Muzycznej Jedynki. 15.40 — "Droga królewska i dalej". 16.00 — Panorama. 16.20 — "Klub profesora Tutki" — miniatura filmowa prod. polskiej. 16.40 — Program na popołudnie i wieczór. 16.45 — "Enklawy Kossakówka" — reportaż. 17.15 — Ekspres reporterów. 17.45 — Gość TV Polonia. 18.00 — Teleexpress. 18.15 — "Maly Lord" — film anim. 18.45 — "Gra". 19.15 — "Radio Romans" — serial prod. polskiej (1994). 19.40 — "Auto-Moto-Klub". 19.55 — "Hitysatelity". 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — Koncert zespołu "OSIAN". 22.00 — Panorama. 22.30 — "Czterdziestolatek" — serial komediowy prod. polskiej (1977). 23.20 — Program na sobotę. 23.30 — "Męski striptiz". 24.00 — Komiczny Odcinek Cykliczny. 0.25 — "Problem profesora Czelawcy" — film grozy prod. polskiej (1985). 1.20 — Panorama. 1.50 — "Życie moje..."

TVP-1

7.00 — Kawa czy herbata? 9.00 — "Nie ma jak w domu" — serial prod. australijskiej. 9.30 — Wiadomości. 9.40 — Miślowe rysowanki. 9.50 — Lato z zarodzeniem — Telefaria. 10.10 — "Bez wyjścia"

— serial prod. angielskiej. 10.35 — Wokoło natury. 11.05 — "Kroniki młodego Indiany Jonesa" — serial prod. USA. 11.50 — Miniatury. 12.00 — Muzyczne lato w Jedyne. 12.30 — Lato z Magazynem Notowań. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Agro-biznes. 13.15 — "Jeruzalem, jeśli o tobie zapomnę..." — reportaż. 13.35 — Szaleństwo medycyny. 13.45 — Telepiastun. 14.00 — "Love Me Tender" — film fab. prod. USA (1956 r.). 15.30 — "Mój świat" — reportaż. 15.50 — "Werbiści" — reportaż. 16.10 — "Zawód: stroiciel" — reportaż. 16.30 — "Inny świat" — serial prod. USA. 17.00 — Bractwo Przygody i Zabawy. 17.25 — Dla dzieci. 17.50 — Karta z kalendarza. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — "Tata, a Marcin powiedział...". 18.30 — Goniec. 18.50 — Bezpiecznej — magazyn. 19.10 — Randka w ciemno. 20.00 — Wieczorny. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "West Side Story" — musical prod. USA (1961 r.). 23.45 — Puls dnia. 24.00 — Wiadomości. 0.15 — Mdm, czyli Mann do Materny, Materna do Manna. 0.50 — "Po miłości" — film fab. prod. francuskiej (1992 r.). 2.30 — Goniec — tygodnik kulturalny.

POLSAT

8.00 — Dzień dobry z PolSatem. 8.55 — Informacja. 9.00 — Polityczne graffiti. 9.15 — Klub Fitness Woman. 9.30 — "Jonny Quest" — serial anim. 10.00 — "Drużyna A" — serial sensacyjny USA. 11.00 — "Dallas" — serial USA. 12.00 — Klip Klaps. 12.30 — "Lalka" — polski dramat obyczajowy (1968). 15.15 — TV

Market. 15.30 — Ona i On. 16.00 — Halo Gra!my. 16.20 — "Ye! Ye! Ye! 16.30 — "Czarodziejka z księżycą" — serial animowany. 17.00 — Informacja. 17.15 — Kuba zaprasza. 17.45 — "Grace w opałach" — serial komediowy USA. 18.15 — Letnie Studio PolSatu. 19.15 — "Mamusi" — serial komediowy USA. 19.45 — "MacGyver" — serial USA. 20.40 — Losowania LOTTO. 20.50 — Informacja. 21.05 — "Strażnik Teksasu" — serial sensacyjny USA. 22.00 — "Ulice San Francisco" — serial sensacyjny USA. 22.50 — Zawodowy Turniej Tenisowy. 22.55 — Polityczne graffiti. 23.05 — Informacja. 23.15 — Biznes tydzień. 23.30 — "Kiedy chodziliśmy do Ridgemont" — dramat komediowy USA (1982). 1.10 — "Życie jak sen" — serial USA. 1.40 — Playboy. 2.10 — Pozegnanie.

POLONIA 1

7.00 — "T i T" — serial sensacyjny USA. 7.50 — Power Dance. 8.15 — Teleshop. 9.10 — Filmy anim. 10.30 — "Stellina" — włoski serial obyczajowy. 11.50 — "Zbuntowana" — argentyński serial obyczajowy. 12.40 — Astro show — horoskop. 12.45 — "Psi instykt" — dramat włoski. 14.35 — Teleshop. 14.45 — Satellite — program muzyczny. 16.35 — Teleshop. 17.00 — Filmy animowane. 18.45 — "Stellina" — włoski serial obyczajowy. 20.15 — "Zbuntowana" — argentyński serial obyczajowy. 21.00 — "Ocean" — włoski serial obyczajowy. 22.50 — Bliziej filmu. 23.20 — Escape. 24.00 — Pokusy. 1.00 — Satellite — program muzyczny. 2.50 — Escape. 3.20 — Pokusy. 4.30 — Disco polo.

2. Mickiewicz w Solecznikach Wielkich

Nowe szczegóły z życia poety

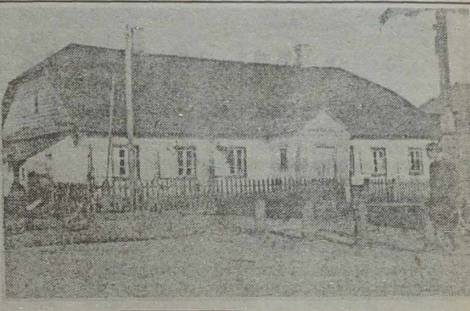
Porozmawiamy się z Marylą we wrześniu 1820 r., po stracie matki w listopadzie tegoż roku, i po wyjściu za mąż Maryli w lutym 1821 r., Mickiewicz, przybył tam wszystkim ciociami, wpada w nastroj niezwykłego przynębienia i w tym nastroju, zapewne wkrótce po złożeniu podania o udzielenie mu rocznego urlopu (12 lipca 1821 r.), wyjeżdża z Wilna do Nowogródka.

Po drodze zajechał do ks. Hrynaskiewicza. Jeszcze w Kownie lub w Wilnie musiał się dowiedzieć, że Maryla mieszka z mężem w Bolienikach, położonych w pobliżu Solecznik Wielkich. Toteż przybywszy tam, nie omieszka zapytać księdza o bliższe szczegóły. "Hrynaskiewicz mówił — doniesie później o tem J. Czeszotowski — że Puttkamer (owie) mieszkają tylko o milę... O milę tylko! — Chodząc na spacer, pytałem o każdą drogę, gdzie idzie, choć trafił na drogę do M. i w tę stronę choć popatrzył. Ale wytrzymałem pokusę jechania".

A pokusa była wielka! Mickiewicz nie widział ukochanej blisko od roku. Od daty jej ślubu upłynęło już z górą pięć miesięcy, i nastroj poety, odzwierciedlony w napisanym wówczas "Żeglarzu", nastroj z czasów, gdy musiał on "walczyć z ustawą budy, jęczeć pośród cienia", zdawał się z wolna przemieniać. Kiełkowała nieśmiała nadzieja, że, być może, nie wszystko jeszcze stracone, że Maryla, oddając swą rękę Puttkamerowi, nie wykreśliła go może całkowicie ze swego serca i ze

swjej pamięci. Jakże się musiał do niej wyrwać, będąc tak blisko miejsca jej zamieszkania, przekonany, że tam, wśród siniejących w dali borów, otaczających Bolieniki, przeżywa właśnie, być może, podobnie jak on cierpiąc, najdroższą dlań na świecie istotą! Ale "wytrzymał pokusę jechania". Jak się zresztą później okazało, Maryli nie było nawet wówczas w Bolienikach. Bawiła ona już w stronach nowogródzkich, u matki swej, marszałkowej Wereszczakowej w

wymownym mottem z Dantego, a dn. 12 tegoż miesiąca, w powrotnej drodze znowu Szwecji, skomponował był "Szwecjanke" — wszystko to wpłynęło go w pełen obłądnej rozpaczy nastroj, nastroj, z którego w parę miesięcy później powstanie IV cz. "Dziadów". "Przyjechał z Tuhanowicz, bez mała jak zwarjowany — doniesie Czeszot Pietraszkiewiczowi o powrocie poety do Wilna. — Nic prawie nie robi, trudno z nim i nie można potrafić już nawet i gadać;



Soleczniki. Dawna poczta konna i listowa.

Kronika 200 rocznicy urodzin autora "Dziadów"

Przytuchach.

Po kilkudniowym pobycie w Solecznikach, Mickiewicz udał się również w swoje strony rodzinne. Był w Nowogródku. Ogłądał zrujnowaną, pustą tchnącą dom rodzinny. Bawił w Rucie u opiekuna swego, sędziego Mełardza Rostockiego. Widział się z Joasią, "niegdyś dosyć lubioną", i z innemi "kobitami", i spostrzegł, że już żadna z nich nie istnieje dlań, "zwłaszcza tak blisko Tuhanowicz". Z Ruty pojechał do Tuhanowicz, i tam, w bramie wjazdowej, rozmawiał się z Marylą. I te wszystkie ówczesne doznania, tak przejmujące opisane w cytowanym już liście do Czeszoty, zarówno jak i późniejszy pobyt poety w Przytuchach, dokąd wyjechał był łącznie z towarzyszącym tuhanowickim, i gdzie, dn. 7 sierpnia, wpisał do sztambuchu swej ukochanej znany czterowersz z

milczy, lulkę pali, chodzi wiele, zawsze zamyślony, a o niczem dobrem nie myśli, bo całą myśl opanowała Maria; słowem zbrydził świat i życie, ledwie że nas nie zbrydził. Żyje w świecie imaginacji...". Jest wysoce prawdopodobne, że i w tej drodze powrotnej do Wilna Mickiewicz zatrzymał się w Solecznikach, i że zarówno ówczesne, jak i lipcowe jego rozmowy z ks. Hrynaskiewiczem znalazły swoje odbicie w dialogach Pustelnika z Księdzem w IV cz. "Dziadów". W ostatnich dniach sierpnia poeta widział się w Nowogródku z serdecznym swym przyjacielem Franciszkiem Malewskim. "Opowiadał mi — pisze o nim Malewski do Jezewskiego — swoje z Marylą przygody; słuchałem z rozróżnieniem i że złością. To jest miłośność prawdziwa, jaką pojmowałem sobie kiedykolwiek. Dusze dwie były dla siebie

przeznaczone i od dzieciństwa kształciły się jedna dla drugiej. Pierwsze spotkanie się łączył obowiązek, w obu rozniecał płomień mocny, palący. Potąd działało przyrodoznie; odtąd ludzkie przywidzenia działały i szczęście, które gdzieś było zgutowane, idzie, jak kamień na dno!". I jeśli w kilkanaście dni później Mickiewicz odwiedził bawiliu w ks. Hrynaskiewicza, śmiało można przypuścić, że i jemu odmalowałyby podobny sposób smutne swe "przygody" z Marylą. A w takim razie nasuwałaby się analogia z dziejami nieszczęśliwej miłości Gustawa, które ten "że zalem" opowiada Księdzu:

O nie! Nas Bóg urządził ku wspólnemu życiu, Jednakowa nam gwiazda świeciła w powiciu, Równi, choć różnych zdarzeń

wykształcenie ciekim, Postawia sobie bliźny, jednostajni wiekiem,

Ten sam powab we wszystkim, toż same niechęcie, Toż same w myślach składnie i w czuciach płomienie.

Gdy nas wszędzie tożsamość łączy niedościgła, Bóg osnuł przyszłe węzły, a tyś je rozstrzygał!

Można również dopatrzeć się analogii pomiędzy słowami Pustelnika:

Idę zdaleka, nie wiem z piekła, czyli z raju, I dążę do tegoż kraju. Mój księżę, pokaż, jeśli wiesz, drogę!

a owest rozpytywaniem się poety w czasie lipcowego pobytu o drożki, prowadzące do Maryli, która wszak była dla niego i piekłem i rajem. (Cda.)

Leonard PODHORSKI-OKOŁOW

To się wydarzyło w powiecie lidzkim

Spowiedź

2. Wielka bieda

Nas ulicy zobaczył wszystkich tatusiów i wujków. Za każdym biegiem jeden kilka "skarbow", pieszczki i płacząc, każdy na swój sposób. Potem padła komenda. Wskazywano na siebie po jednej stronie ulicy, żony i dzieci — po drugiej. Oficer podziękował za gościnność i pomoc, powiedział kilka słów do żołnierzy. Zagrała orkiestra. Tabór ruszył. Żołnierze zaśpiewali: "Morze szerokie, morze, my dęć wiecznie będziemy strzeżać". Ogromny orszak ludzi: sędziwych starców, kobiet i dzieci, ze łzami żegnał akowców. Pewnie nie widzieli wówczas, że na zawsze zęgną Polskę jako Matkę, jako Ojczyznę.

Wrócić do domów osamotnieni matkami, żonami, dziećmi. Opustoszała ulica, mimo że dzień był słoneczny, wszystko wydawało się jakieś tęskliwe. Po dwóch czy trzech tygodniach wrócili nasi ojcowie. Nie wszyscy. Niektórzy gdzieś zostali, kilku znajomych przewieziono w trumnach. Pogrzeb był cichy. Był tam nim, bo zabrała mnie matka, która była główna w zespole wiejskich śpiewaków i z tego powodu zawsze była w miejscu ludzkiej niedoli. Podobnie ojciec, jako stolarz robił trumny dla wszystkich znajomych.

Otrzymał się, że oddział AK, który wyruszył z naszej wsi, wstąpił w bój pod Bielenikami. Siły nieprzyjaciela były przeważające. Polacy mieli sporo zabitych i rannych. Bój ten przeszedł do historii. Po jego zakończeniu dowódca powiedział: "Kto chce, niech idzie z nami. Będziemy przebijali się przez front i pojedziemy na Zachód. Kto nie chce, może wracać do domów".

Mężczyźni, którzy zostali żonami i dziećmi, wrócili, kawalerowie poszli dalej. Ci ostatni wygrali, bo przelżyli wojnę i odbierają hołdy, należne kompanatom. Ci, co wrócili, dotarli tylko do kombatantów. Po bielenickich bitwie zaraz zaszli sowici i NKWD przystąpiło do oczyszczania terenu od "bielbanditów". Tymi właśnie "bandytami" stali się żołnierze AK.

18 listopada, w nocy, enkawidziści wraz z żołdatami, ubranymi w łachmany, okradli naszą wieś. Mielisi spisy nazwisk akowców, którzy udostępnili im pewien zdżecia w zamian za obietnicę kariery i swobody. Po kolei weszli wstępowało do chat i zabierali naszych owoce. Tatuu owego dnia wstał bardzo wczesnie, by nie mieć naki na chleb. Żarna wczepił, a ojciec podpiekwał sobie "Kiedy ranne wstaje zorze". Świeciom wydawało się z pewnością, że w naszym domu ukrył się jakiś oddział, bo wdarło się chyba z dziesięć osób, uzbrojonych w automaty.

Skierowali w w stronę ojca i matki. Ze strachu nie wiedziałam co robić. Po sprawdzeniu całego mieszkania i upewnieniu się, że huk pochodził od żarnów, uspokoił się. Wydziali z posiadane go spisu nazwisk ojca, kazali mu ubrać się i iść z nimi. Mama poprosiła, żeby zaczekał chwilę aż pożyję od sasiadów chleba na drogę, bo swego nie zdążyła upiec. Sowici krzyknęli: "Stój, ni szagu". Pocałowałaam związane od tyłu ręce ojca. Ojciec płakał patrząc na mnie. Wciął powtarzał mamie: "Nie martw się, jestem silny, wytrwam. Dągladaj tylko Lusi, ona jest jedyną".

Na ulicy stał furmanki. Z każdego niemal domu wyprawiano mężczyzn z rękami związanymi. Pozostał tylko jeden chłopiec, który akurat był w swojej narzeczonej w sąsiedniej wsi. Wykopali wtedy dobyły schron w ziemi i aż do śmierci Salina w nim się ukrywał. W ten sposób przetrwał i żyje do dziś.

Naszych akowców pod silnym konwojem powieźli do Radunia. Tam zamknęli w stodole i co pewien czas zabierali na "badanie" do NKWD. Po tych "badaniach" dużo kogo wyrzucali martwego. Ludzie rozpoznawali, dawali znać rodzinie. Zabierali i chowali. Nikt nie miał odwagi zapytać: dlaczego, kto i za co?

Raz tygodniowo pozwalano w "podajanie" przekazać chleb, czystą bieliznę i zabrać brudną. Pewnego razu zwrócono mamie koszulkę ojca, która była sztywna od krwi i miała cały tył pokryty.

Po pewnym czasie ojca przewieziono do więzienia w Grodnie. Ponieważ był szeregowym żołnierzem, spędził tam trzy lata. Ci, którzy mieli stopień wojskowy, od razu wywiezieni zostali do Rosji. Pewien mężczyzna, który cudem się uratował, opowiadał, że załadowano ich na barżę, którą później razem z ludźmi zatopiono.

Ci, którzy zrzekli się trzy lata więzienia grodzkiego, zostali skazani jako "kontrowolucyjni". Otrzymali różne wyroki, od 5 do 15 lat. Ojca za przynależność do AK osadzono na 5 lat i wywieziono do więzienia — Stancja Sudo - Bieznadnaja. Nazwa odpowiadała rzeczywistości: wody tam nie było. Zaliczono ojca trzy lata pobytu w więzieniu grodzkim, zostało więc dwa lata. Cieszyliśmy się z tego bardzo. Lecz zamiast powrotu ojca otrzymaliśmy list. Pisał, że przyszedł do niego komisarz i zapytał, dokąd chce wracać do Polski, czy na Białoruś. Ojciec odpowiedział, że oczywiście na Białoruś, do rodziny, do domu. Ci, co zapisali się do Polski, szczęśliwie tam dotarli. Tym,

którzy chcieli wrócić na Białoruś, załadowano do pociągów i przeczytano postanowienie, że jako "kontrowolucyjni" mogą być groźni na tamtych terenach i wszyscy pojadą na Sybiręg do końca życia. Powiedziano też, że mogą tam sprowadzić swoje żony i dzieci. Ojciec był zrozpaczony. Napisał do mamy, żeby na Sybir nie jechała, żebyśmy żyli w swoim domu spokojnie.

Nie wiedział, niestety, że tego spokoju dawno już nie miałyśmy. Po aresztowaniu ojca byśmy "bielbandicko" siewmy. Trzeć pewien czas w naszym domu stacjonowali tzw. "tapuny" — oddział specjalnego przeznaczenia do walki z "bielpokalami". Odtąd, ci enkawidziści byli bardzo okrutni i dzicy. Zabijali każdego, kto się nie zatrzymał na słowo: stój. W pobliskich Wilbikach w nocy werali się do domu, gdzie mieszkała 6-osobowa rodzina. Katowali ojca i starszego syna. Potem zabrali ich do więzienia w Raduniu. Starsza córka powoziła im chleb. Kiedy wróciła, zastała w domu pogrzeb. Jej młodszy 10-letni braciśzek Henio z przekleństwa zmarł, bo był świadkiem jak bito ojca i brata. Po kilku miesiącach w więzieniu w Grodnie zmarł ojciec tej rodziny — Rafał Wilbik, a syna Feliksa zesłano na Sybir. Trzy nieszczęśliwe kobiety — matka i dwie córki — wyjechały do Polski.

Wyruszyły jak stają, były nie oglądając siewtów. Któregoś nocy enkawidziści zakolatali do naszych drzwi i okien. Przetraszona mama otworzyła. Do mieszkania wpadli z gotowymi do strzału automatami. Ciemno było w domu i zimno. Luty — mroźny i bardzo śnieżny. Wokół ogromne zaspy śniegu. Mieliśmy kilka pokoi, więc mama musiała świecić "kapucuską" tym, którzy poszli do drugiego pokoju. Ja leżałam w kózkach. Obok znajdowały się drzwi, które prowadziły do składowa, gdzie przechowywałyśmy kartofle. Enkawidziści zaczęli tam strzelać, myśląc z pewnością, że ktoś się ukrył w kartoflach. Poprosiliam, żeby nie strzelał, bo się bardzo boję. "Umoknij banditko otrodę" — zaczął wrzeszczeć. "Sam ty bandit!" — krzyknęłam. Wtedy strzelił. Rozległ się szary trzask. Wykroczyłam z kózką. Gola i bosa wybiegłam na dwór i biegłam przed siebie, aż wpadłam na wiejskie młynki.

Po wyjściu enkawidziściw mama przeskakała cały dom. Wybiegła, wołając mnie po imieniu. Zaczęłam głośno płakać. Mama ustyżyla, przybiegła, wzięła mnie na ręce i przyniosła do domu. Byłam zamrażniona. Mama rozcierała mnie, nakrywała koldrami, poila herbata z miodem. Nie



usnęłam jednak do rana. Zaczęłam bredzić. Mama myślała, że mam zapalenie płu. Leczyła mnie na wszelkie sposoby. Chorowałam ponad miesiąc i gdy odczekałam przytomność, czułam ból na całym ciele. Nie mogłam wstać. Nogi mnie nie trzymały. W marcu przegrzało słonko. Mama zaczęła wyprawiać mnie na dwór. Mówiła: jesteś słaba, musisz od nowa uczyć się chodzić. Ale już tego zrobić nie potrafiłam. Wkrótce zauważyliśmy, że lewa noga usycha i jest krótsza.

Mama powołała mnie do doktora, do Radunia. Kiedy jednak wymieniła imię i nazwisko, odpowiedziano, że jestem bandyckim dzieckiem i do szpitala mnie wezmą. Wtedy mama powołała mnie do Grodna, do cici, która podając własne nazwisko, pokazała mnie lekarzowi. Ten stwierdził: Heine medina, powiedział, że część nerwu obumara. Do szpitala nie położy, bo sensu nie ma, a ponadto — nie ten rejon. Teraz zrozumiałam słowa mamy: wielka bieda...

Lucyna BOBORYK

Lida

(Cda.)

NA ZDJĘCIU: ze ślubu rodziców autorki wspomnień — Elżbiety i Stanisława Boboryków. Repr. Marian Paluszkievicz

Ludzie z mego życiorysu

Miałby dziś sto lat

Mówię o Wiechu, czyli Stefanie Wiecheckim — pisarzu, publicyście, autorze całej masy felietonów o Warszawie, najpopularniejszym obywatelu Polski od lat 40 do 70. Polska zachłystywała się jego słowami, żywcem wziętymi z warszawskiego Kercelaka — dzielnicy panien służących, wólców i rzeźmieszków. Ludzie ci mówili "salonowym" językiem z nutą masowy wyrazów obcych, w całkiem odmiennym znaczeniu.

Urodził się 10 sierpnia 1896 roku w Warszawie. Mieszkał w pobliżu Placu Kercelago, w niezwykle malowniczej dzielnicy lumpen-proletariatu. Twórczość rozpoczął od patriotycznych szkud dla scen amatorskich. Przez pewien czas był kierownikiem Teatru Popularnego na Woli. Od 1925 r. zajmował się działalnością dziennikarską, głównie jako sprawozdawca sądowy i felietonista warszawskiej prasy popularnej. Rozstał się z "Express Poranny" i "Express Wieczorny".

Opracował własny język zwany przez językoznawców "wiechem". Zainteresowanie gwarą warszawską datuje się jeszcze w okresie szkolnym. Pisał w ten sposób wypracowania. Wyrozumiały profesor nie przeszkadzał w eksperymentach, ale nigdy nie stawiał niesforemnie Stętkowi więcej niż 3+, dorzucając przy tym: "Pan Wiechecki, to się jedynie ślizga po powierzchni..."

— A ja, chwala Bogu, ślizgam się po tej powierzchni już ponad 60 lat i dobrze mi się dzieje — śmiał się Wiech opowiadając mi o tym epizodzie z życia.

Na czym polegała specyfika utworów Wiecha? Łączył groteskę z nutą warszawskiego sentymentu, przedstawiał mnóstwo typów ludzkich i sytuacji utrwalających zanikający folklor warszawski. Żywo reagował na wszystkie aktualne wydarzenia, podając je w przełamanie przez zdrowy rozsądek warszawskich antyków. To zapewniło mu niebywałą popularność.

Wydał mnóstwo zbiorów felietonów: "Znakiem tego", "Wysoka Eksmisja!", "W zabek czesany", "Spacerkiem po Poniatowszczyku", "Wariackie papiery", "Warszawa da się lubić", "Wątróbka po warszawsku", "Przez lufkę". Poza tym — parodystyczne opowieści historyczne — "Helena w stroju niedbałym, czyli Królewskie opowieści pana Piecyka". Spod jego pióra wyszła też powieść z czasów okupacji niemieckiej "Cafe "Pod Minogą" i ciąg dalszy — "Maniusz Kitajec i Fajna".

mnóstwo monologów, skeczy, programów radiowych itp. Był bardzo płodny. Otrzymał za całokształt twórczości nagrodę m. Warszawy oraz ministra kultury i sztuki.

Spotkałam się z Wiechem 17 czerwca 1972 r. w kawiarni (oczywiście) "Nowy Świat", gdzie stałe rezydował, przy (oczywiście) pół czarnej. Pamiętam tę datę tak dobrze, gdyż Wiech podarował mi wtedy swą ostatnią książkę "Przez lufkę", z dedykacją: "Milemu gościowi z Wilna, koleżance Barbarze Znajdźliowskiej z przyjemnością dedykuję". I zamasyty podpis.

Nie ukrywam, że miałam szaloną tremę idąc na to spotkanie. Byłam przygotowana na najgorsze — śmichy-chichy, gwizdy i szpileczki. Tymczasem pan Wiech zachowywał się tak, jak gdyby naprawdę była jego koleżanką. Gdy podeszłam do stolika, czytał "Expressiaka" z własnym felietonem.

— Bo nigdy nie wiadomo, czy mi czegoś nie naknocy — powiedział po przywitaniu. — Pewnego razu przychodzę do drukarni, a tam jakiś początkujący korektor poprawia mi... język.

Powiedziałam, że znam ten ból. Mnie redaktorzy poprawiali nierzadko całkiem normalny język, którego sami nie znali. Spytałam, czy popularność nie przeszkadza pisarzowi, bo zauważyłam, że od wszystkich stolików przyglądano nam się, co mnie wkurzało.

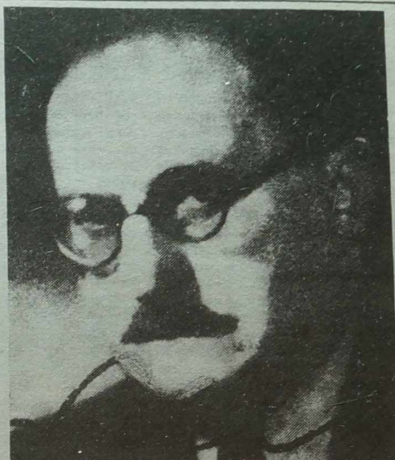
— E tam, nie jestem już taki popularny...

Tym niemniej gwał, którą Wiech posługiwał się, była tak zaraźliwa, że pewien dostojnik przemawiając w Komisji Planowania o mało nie powiedział: "Wysoka Eksmisja!", jak mawiali bohaterzy pisarza — podsądni w sądach grodzkich.

Te sądy — to była oddzielna karta w dziejach:

— Całkiem przez przypadek zostałam sprawozdawcą sądowym. To było w 1930 r. Sądy grodzkie mieściły się wtedy w zwykłych mieszkaniach z łazienką i kuchnią, co sprzyjało zwierzeniom. Moi rozmówcy — podsądni — stawali się rozszalałymi szczerzy wylewni. Z czasem pojawili się stali bohaterowie opowiadań — pan Piecyk i Gieniuś, szwagier Piekutoszczak, pan Wątróbka. Ich ustami opowiadałam dzieje Warszawy.

Spytany, co robi w wolnym czasie, pan Wiech powiedział, że ma mnóstwo zajęć — spotyka się z robotnikami, odwiedza zakłady przemysłowe (to była taka formułka podrucona dla



dziennikarki radzieckiej), poza tym ma mnóstwo przyjaciół. Z jednym z nich właśnie się widział... Kazał przekazać mi ukłony. Zdumiona spytałam, kogo taki? — Sempoliński.

Bardzo miłe wspominał artykuł o nim w waszym dzienniku. Obaj należymy do nieoficjalnego Klubu Starszych Panów i codziennie się spotykamy w kawiarni "Europejska". Przychodzimy tam, żeby sobie odpocząć, bo każdy z nas coś tam pisze, coś tworzy.

Na zakończenie spytałam, czy Wiech był kiedykolwiek w Wilnie.

— Byłem raz, przed wojną. Wy też macie swoją ciekawą gwarę. Ale tamto stare Wilno chyba nie przypomina w niczym dzisiejszej stolicy... Gdy tylko pojawiły się drukami opowiadania o panu Piecyku, pewien mój znajomy z Wilna przestrzęgł: "Niech pan tylko nie pojawia się w 5 pułku artylerii polowej w Wilnie. Tamtejszy kierownik kasyna oficerskiego nazywa się Piecyk i ma na pana zabój".

Barbara ZNAJDŹLIOWSKA

NA ZDJĘCIU: Stefan Wiechecki.

Pan Minciewicz — na dworskich posiadłościach

Fotoreportaż

Polak — katolik. Dobry patriota. Zna na pamięć "Nie rzucim ziemi skąd nasz ród". Pan na zagrodzie...

— O, tu — wskazuje na hałaśliwy oddziałek gęsi — pozostały już tylko fundamenty pałacu. I — ogrodzenie nad stawem. No, jeszcze dworskie zabudowania. Musiał to być duży pałac (odmierza krokami porośniętą gęstą, bujną trawą przestrzeń). Czerwony Dwór. Przyjeżdżał tu do mnie taki jeden historyk i mówi: słuchaj, Minciewicz, dajmy tym dworskim sprawom spokój. Był tu kiedyś Czerwony Dwór, ale już go nie ma. Śladów po nim nie zostało, nazwa tylko. A ja uważam, że ten dwór powinien wejść do historii. On, historyk, widzi to inaczej, a ja — długoletni brygadista kołchozu, mam na te sprawy swój punkt widzenia. Ten dwór to jak żywe stworze-

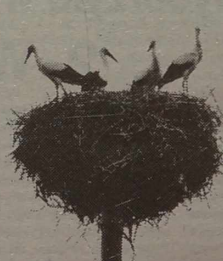
nie, zawsze w jakiś sposób daje znać o sobie. O, tu — proszę zobaczyć: ani ścian, ani kamieni, ani paradnych schodów — niczego już nie ma. Ale krzewy dekoracyjne, dworskie, tropikalne — przetrwały, bujnie rosną, pięknie kwitną, w ziemi nigdy nie zamarzają. Już tylko te krzewy każą pamiętać o tym, że było tu życie. Inne, lepsze aniżeli nasze. Chociaż i tragedii tu wiele było... Wojny... Za pierwszych Niemców pałac się palił. Potem był tu szpital, łatwo było zapamiętać: Krasnyj Kriest — Krasnyj Dwór. Ten Czerwony Dwór należał do siostr Kuzmichskich albo Kuzmichkich — dokładnie nie wiem. Dworskie panny, właścicielki. Wywieziono je później, zdaje się, na Sy-

bir. No i — rozsypano się wszystko, w grzy poszło...

Czerwony Dwór (Raudondvaris) w paru kilometrach od Jeziorosów (Zarasai) leży w niezwykle malowniczej miejscowości, okolony puszcza i jeziorami. Nasz rozmówca Stefan Minciewicz mieszka tu od roku 1952. Uczestnik wojny, walczył na froncie z Niemcami, był poraniony, później harował w kołchozie od świtu do nocy, aż przyszła starość. Ma 72 lata. Polak, żona Polka. Na tych ziemiach się urodził. Dzieci w Wilnie. Teraz, w lecie, wnuki pomagają przy gospodarce. Nowe czasy wniosły w jego życie zmiany. Ma w Czerwonym Dworze domek i kawał ziemi. Ma jeszcze dobrą głowę do gospodarstwa i trochę siły, żeby "jakoś lepiej to wszystko uporządkować". "Wszystko" — to znaczy pobliskie pola i łąki leżące odległemu, a i las by przerzedzić, i tu i tam wyrąbać, ale już — nie jego ziemia.

— Kiedyś było tak: tu ziemia kołchozowa, a tu — państwowa. Był jakiś podział, jakiś porządek, każdy wiedział za co ponosi odpowiedzialność. Teraz ta ziemia jest faktycznie niczyja. Ani pańska, bo dawnych panów nie ma, a nowi nie przysili, ani chłopka. Maruje się ziemia, a przecież można by było coś na niej zasieć, zasadzić. Już puszcę, do tej dużej mogły, to już się nie przedrzeć, tak straszliwie zarosła.

— Do jakiej mogły?



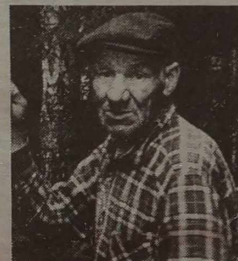
— Tam Niemcy pochowani, jeszcze w pierwszej wojnie. Ich lotnik, wysokiej rangi wojskowy, zdaje się unteroficer, spadł tam razem ze swoim pionącym samolotem. Ruscy go postrzelili. Tam też go pochowali, innych Niemców — także. Tam był duży, bogaty pomnik, Niemcy go wystawili. Teraz to już zrujnowany. Tacy tu u nas ludzie, rozkopali te mogiły, powyciągali te trupy, cennych przedmiotów, złota szukali. Głupi ludzie. Bo czy to Niemcy mogli mieć złotniki? U Ruskich — mogło być — carskie złote monety, "piątki", "dziesiątki", ale u Niemców? U tych to najwyższe może "kierunki" były, no może jeszcze marki. Co za takie pieniądze w sowieckich czasach można było kupić? Rozryli, rozgrabili... Chodziłem tam, oglądałem, ludzie kości na ziemi się poniewierali...

— Daleko to od Czerwonego Dworu?

— Kilometr chyba będzie. Ale przebrnąć trudno — gęsta puszcza, rojsty. Tam już nikt nie chodzi. Mogę spróbować was przeprowadzić, bo sami nie znajdziecie, ani drogi, ani ścieżki tam nie ma. To — Taboriska Puszcza, dawniej pańska, 100 hektarów lasu dworskiego było. A teraz ta puszcza niczyja.

— Zmęczy się pan...

— Ja to nie. Ja nawykły. Ja bar-



dzo chętnie. To nawet jakby mój obowiązek, bo może dla historii to będzie potrzebne. Bo o tej mogile nikt już nie pamięta, nikt nie wie... Ja — to przebrnę, długie gumki mam, ale wy jak?

... Okazały grobowiec, pomnik, a raczej jego resztki — grzyby w postaci cokołu i zniszczonych krzyży. Na płycie nagrobnej od dawna porośniętej mchem próbujemy oczyścić i odcyfrować napis: "AUF... ZUM..." Dalej nie da rady...

Wracamy do Czerwonego Dworu.

— Tu był kiedyś piękny staw, a w nim mnóstwo karasi. I brama wjazdowa była, a nad jej zwieńczeniem — wyrzeźbiony biały orzeł, to jeszcze pamiętam — mówi na pożegnanie Stefan Minciewicz.

Dziś nad tym, co było kiedyś Czerwonym Dworem wznosi się gniazdo bocianów, bogata rodzina...

Alwida Antonina BAJOR, Czesław MAŁEWSKI

Raudondvaris (Czerwony Dwór), powiat jezioroski

NA ZDJĘCIACH: nad tym, co było kiedyś Czerwonym Dworem — bogata rodzina bocianów; Stefan Minciewicz; resztki grobowca niemieckiego w Puszczy Taborskiej. Fot. Tadeusz Ważniewicz

Sierpniowe porządki

Warzywnictwo

W początkach miesiąca można jeszcze sadzić brokuły, jarmuż, kalafior. Słojemy kolejne partie rzodulki, szpinaku. Jesienny zbiór (wrzesień-październik). Jesienny szpinak jest najsmaczniejszy i zawiera najmniej szkodliwych. W połowie miesiąca sprząta się już dojrzewający czosnek, zaczyna się zbiór cebuli.

Początek sierpnia jest to najlepszy termin do siewu szawlów oraz kopru do bezpośredniego użytku i do solenia na zimę. Jest to też dobry okres do rozmnażania szczyptorki i siedmioliatki przez podział roślin starszych.

Nie wolno zaniedbywać odchwaszczania, nie można dopuścić, by chwasty kwitły i wiązały nasiona.

Warzywa kapustne, seler, oraz wysiane wcześniej poplony wymagają nawożenia pogłównego. Kapustę bruszkową odgłusza się (ścinając wierzchołek pędu) — spowoduje to bardziej zwarte wykształcanie się główki, będą większe i wcześniej się zawiązuje. Okres związania się główki w kątach liści, to właściwy termin odgławiania bruszkli. Zwalczamy larwy bielinków na warzywach kapustnych.

Działka w sezonie letnim plonuje obficie, zbieramy więc plony. W sierpniu ścinamy do suszenia ziele bazyli, majeranki, szawli, estragonu, tymianku, melisy, innych roślin przyprawowych.

Sadownictwo

Na początku miesiąca zbieramy porzeczki i agrest. Odchwaszczamy teren wokół krzewów, wycinamy pięć chore, nadłamane, płożące się. W dalszym ciągu usuwamy pędy malin, które zakończyły owocowanie (wyjątek stanowią odmiany powtarzające się np. September) oraz odrosty korzeniowe tak, aby na metr bieżący rzędu przymało nie więcej niż 8-10 silnych, zdrowych pędów.

Im wcześniej posadzimy truskawki, tym lepiej, ale można to zrobić jeszcze teraz w sierpniu. Zdrową, silną rozsadę sadzimy w rzostawie 25x50-60 cm. Nie wolno zmniejszać rozstawy, bo rośliny rozrosną się i wtedy, przy dużym zagęszczeniu, tworzą się warunki sprzyjające rozwojowi chorób grzybowych, zwłaszcza szarej pleśni, która może całkowicie zniszczyć plon.

Głębia musi być dobrze odchwaszczona, spulchniona, wzbogacona nawozami organicznymi i mineralnymi, ponieważ ze względu na krótki okres wegetacji nie stosuje się w zasadzie nawożenia pogłównego truskawek (oprócz wiosennej dawki azotu w następnych latach uprawy). Nowych truskawek nie należy sadzić na tym

samym miejscu, gdzie rosły poprzednio, ze względu na możliwość przeniesienia chorób i opóźnianie roślin przez żyjące w glebie nicienie.

Od końca lipca do połowy września możemy przeprowadzać cięcie letnie drzew. Termin ten ma wiele zalet, zwłaszcza w przypadku drzew pestkowych — wiśni i czereśni. W tym okresie zaobserwowano lepsze i szybsze gojenie się ran i mniejszą podatność na zakażenie się chorobami grzybowymi. W wypadku późnych odmian jabłoni i gruszy, można uzyskać lepsze wybarwienie owoców, na skutek zwiększenia dopływu światła do wnętrza korony. Pędy ucinamy zawsze nad bocznym rozgałęzieniem.

Kwiaciarnictwo

Rozpoczynamy przesadzanie roślin dwuletnich z rozsadniaka na miejsce stałe. Ziemia ma być starannie przygotowana: odchwaszczona, uziłniona. Można też przesadzać kosaćce (irysy), żeby mogły jeszcze do zimy dobrze się ukorzenie, przesadzamy też piwonie. Kłosa należy dzielić ostrym nożem tak, aby każda nowa roślina miała kawałek kłosa i nasadę liści. Rośliny powinny mieć skrócone liście do około 15 cm powyżej kłosa, ogranicza to stratę wody i ułatwia przyjęcie się jej. Piwonie nie trzeba zbyt często przesadzać, obficie kwitną tylko dobrze ukorzenione, rozrośnięte rośliny.

Warto też zadbać o przygotowanie gleby pod rośliny cebulowe, które sadi się od września, a mianowicie — tulipany, krokusy, narcyzy, hiacenty. Większość roślin cebulowych wymaga gleby o odczynie obojętnym (pH + 6,5-7,5) bardzo żyznej i przepuszczalnej. Doprowadzając osłone gleby do pożądanej wartości, pamiętajmy, że 100 g wapna węglanowego CaCO₃ zastosowanego na 1 m kw. gleby podwyższa wartość pH o około 1,0.

Ze względu na płytki system korzeniowy, zwłaszcza rośliny cebulowe, jak tulipany, mają duże potrzeby nawozowe. Podczas przekopywania gleby daje się tylko nawozy fosforowe, np. 50-100 g na m kw. superfosfatu. Resztę składników pokarmowych stosuje się później: nawozy potasowe po posadzeniu cebul, azotowe — wcześniej wiosną w dwóch dawkach.

Tylko do końca sierpnia można jeszcze zasilać kwitnące jesienią rośliny nawozami wieloskładnikowymi, dając jednorazowo nie więcej niż 50 g na m kw. Później nie wolno tego czynić, bo intensywny wzrost roślin jesienią może spowodować przemarnienie ich zimą.



Dżdżownice na działce się cenią...

Ze względu na duże znaczenie dżdżownic w kształtowaniu struktury gleby oraz ich ważny udział w rozkładzie szczątków organicznych i tworzeniu próchnicy, istotne jest zapewnienie tym zwierzętom niezbędnych warunków do życia na działce. Ważkie znaczenie ma wykonywanie takich zabiegów agrotechnicznych, które nie są dla nich szkodliwe. Dotyczy to przede wszystkim stosowania nadmiernych ilości chemicznych środków ochrony roślin, które eliminują wiele zwierząt glebowych, zwłaszcza w przypadku gleb o małej ich liczebności i niewielkiej zawartości próchnicy.

W glebach zdegradowanych, silnie przesuszonych i o małej zawartości próchnicy, na których często zakładane są ogrody działkowe, dżdżownice występują rzadko, nie licząc ich w ogóle ich brak. Opóźnia to znacznie przebieg procesów mikrobiologicznych, umożliwiających zwiększenie żyzności gleby i odbija w rezultacie na wielkości plonów. Celem jest wówczas wprowadzenie do gleby nowo założonej działki dżdżownic z innych terenów uprawnych, najlepiej starych ogrodów, pól uprawnych i łąk. Jednocześnie trzeba prowadzić należyte zabiegi stwarzające tym zwierzętom niezbędne warunki do życia.

Sztuczne wprowadzanie dżdżownic do gleby jest naturalnym, podstawowym i dość skutecznym środkiem zwiększenia populacji tych zwierząt. Dżdżownice, które wprowadzamy do gleby, możemy pozyskać poprzez kopanie i ręczne wybieranie nie uszkodzonych osobników w miejscu, gdzie one licznie występują (z wyjątkiem środowisk leśnych). W miarę wykaszania się

optymalnych warunków do życia tych zwierząt w ogrodzie, ich liczebność będzie się stopniowo zwiększać. W tym celu jest konieczne utrzymywanie znacznej wilgotności gleby i wprowadzanie do niej dużych ilości nawozów organicznych jako źródła substancji organicznej w glebie. W tym celu poleca się wysiew i przekopanie (przerwanie) roślin używanych jako tzw. zielone nawozy (rubin, wyka, żyto) lub roślin motylkowych, których rozkład w glebie przebiega stosunkowo szybko i z których powstaje większa ilość związków próchnicznych.

Bardziej korzystne jest obfite nawożenie obornikiem — średnio raz na 5 lat dając po 25-35 kg obornika na 10 m kw., co stwarza około 1,0-1,5 kg suchej masy organicznej w stosunku rocznym. Po wykaszaniu się warstw gleby jest to ilość masy organicznej pozwalająca na utrzymanie zawartości próchnicy w glebie na mniej więcej równym poziomie.

Można też stosować nawożenie kompostami produkowanymi metodami tradycyjnymi w ilości 30-40 kg na 10 m kw., lub też przeorywanie pozostałości po zbiorach resztek roślinnych, zwłaszcza korzeni, będących dla gleby jednym z głównych źródeł substancji organicznych. Można też przerzać słomę z dodaniem na 10 kg słomy 150 g azotu, albowiem bez zastosowania nawozów azotowych okresowo może się pogorszyć wzrost i rozwój roślin wskutek niedoboru azotu.

Rozwojowi dżdżownic w ogrodzie sprzyja też liście płytka zakopane (około 12 cm) wczesną jesienią w różnych miejscach działki.

Aronia — źródło cennych witamin

Aronia czarnoowocowa występuje w stanie dzikim w Ameryce Północnej, głównie na terenie Kanady. Przez wiele lat była znana głównie ze swych walorów dekoracyjnych, później owoce aronii zaczęto stosować jako dodatek do zabarwienia przetworów domowych.

Aronia jest krzewem dorastającym do 2 m, awspierających warunkach nawet do 3 m wysokości. Pokrój krzewu jest szerokołostny, zwarty. Zszytki korzeniowej wyrastają liczne pędy, które wytwarzają boczne rozgałęzienia. Liście pojedyncze, skórzaste, błyszczące, drobne i ostro ząbkowane, osadzone na krótkich ogonkach. Aronia kwitnie dość późno, a niebezpieczeństwo przemarzania kwiatów jest małe. Kwiaty są niepozorne o płatkach zielonkawo-białych z różowym odcieniem, zebrane w baldachogrona.

Najcenniejszą zaletą aronii jest bogactwo witamin, zwłaszcza występujących w sładowych ilościach w innych owocach i warzywach. Owoce te mogą być wykorzystywane w przemyśle farmaceutycznym, w leczeniu nadciśnienia, arteriosklerozy, kataru żołądka. Owoce aronii są szczególnie bogate w witaminę P, która w sokach i mrozonkach

prawie nie występuje.

Aronia jest rośliną bardzo światłolubną. Posadzona w cieniu, gdzie brak bezpośredniego działania promieni słonecznych, może nawet do dziesięciu lat w ogóle nie owocować. Ma ona również duże wymagania wilgotnościowe. Ważna jest nie tylko woda w glebie, ale i w powietrzu. Szczególnie silnie reaguje na niedostatek wody w okresie dojrzewania owoców. Plon wtedy wyraźnie się obniża. Owoce są mniejsze, mniej soczyste o gorzkim smaku.

Aronia jest rośliną wytrzymałą na mroz i bez obawy może być uprawiana w naszych warunkach klimatycznych. Chociaż należy unikać terenów nisko położonych, stanowiących zastojiska mrozowe.

Wymagania glebowe ma małe, może być uprawiana na większości typów gleb, z wyjątkiem żwirów i bagiennych. Nie nadają się też gleby z warstwą nieprzepuszczalną dla wody, powodującą okresowy jej nadmiar. Odczyn gleby powinien być kwaśny lub lekkoalkalowy. Zaleca się ją sadzić jesienią, w październiku, podobnie, jak inne krzewy i drzewka owocowe.

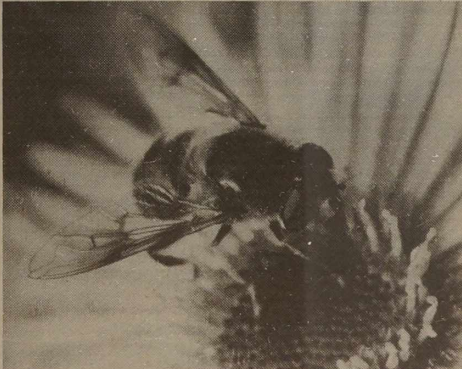
Z owoców aronii można robić dżemy, soki i marmoladę.

Leki z Bożej apteki Bazylija

Wyróżnia się ona swymi walorami zapachowymi, smakowymi i leczniczymi. W ludzie znana jest jako ziele rozweselające, leczące depresję, stany melancholii i smutku. Do Europy, podobno przywędrowała z Indii.

U nas najbardziej znana jest bazylija wonna. Jest to jednoroczna roślina sięgająca 30-40 cm wysokości, miododajna, o liściach jasnozielonych (występuje też odmiana o liściach ciemnofioletowych) i drobnych białych lub bladofioletowych kwiatach, zebranymi w "kłoski" na końcu pędów. Cała roślina wydziela silny, charakterystyczny zapach. Pomimo że bazylija należy do roślin ciepłolubnych, dobrze rośnie w naszym klimacie. W uprawie ogrodniczej lub doniczkowej listki bazylii zrywa się w miarę potrzeb. Liście jest mieszać suszenia ziele bazylii. Ścina się ją w czasie kwitnienia, gdy połowa kwiatów jest rozwinięta, ponieważ wówczas zawiera najwięcej olejku aromatycznego. Suszy się w temperaturze nie wyższej niż 30 stopni C, rozłożoną cienką warstwą w przewiewnym miejscu. Można przechowywać całe ziele w pęczkach lub po rozkruszeniu — w szczelnie zamkniętych słoikach.

Właściwości lecznicze bazylii zawdzięcza swemu składowi:



NA ZDJĘCIU: słonecznikowe miodobranie już się kończy...

Fot. Stanisław Ziniewicz

zawiera 5-6 proc. garbników, saponinę, flawonoidy, 0,5-1,5 proc. oleju lotnego. Stosuje się przy złym trawieniu, skurczach żołądka, bólach głowy. Pije się jako napary, herbatki ziołowe. Stosuje się też jako przyprawę do wielu potraw.

Chcąc odzyskać długotrwale, pogodny nastrój zaleca się pić herbatkę "rozweselającą" z bazylii. W tym celu 50 g suszonego ziele zalewa się litrem wrzącej wody. Zostawiamy pod przykryciem na 10 minut, odcadamy i pijemy herbatkę po posiłkach

trzy razy dziennie. Do smaku możemy dodać łyżeczkę miodu. Posiekane listki bazylii stanowią doskonałą oprawkę wielu potraw, np. wszystkich potraw z pomidorów, są wykwintnym dodatkiem do sosów, ryb, zielonej sałaty. Suszone sproszkowane ziele bazylii z powodzeniem zastępuje pieprz, zwłaszcza w żywieniu dietetycznym. Ale jeżeli przytrzymać jakąkolwiek pieczeń, również nie zapomnijemy o suszonej bazylii, wszak nie bez podstaw otrzymała nazwę "królewskiego ziele".

Zestaw przygotowała
Danuta DANOWSKA

